

**Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Direcția Generală Educație Tineret și Sport a Consiliului Municipal Chișinău**

**CURRICULUM
LA DISCIPLINA ARTA VORBIRII SCENICE
Clasele (I-XII)
Aria curriculară: Arte
Profil: Artă teatrală**

Chișinău, 2022

CURRICULUM DISCIPLINAR

Aprobat:

- la ședința Consiliului Național pentru Curriculum, proces-verbal nr.29 din 07.09.2022
- prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1243 din 14.12.2022

Experți coordonatori:

Nelly Cozaru - actriță, conferențiar universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Maestru în Artă;
Gheorghe Pietraru - actor, conferențiar universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Artist al Poporului;
Nicolai Jelescu - actor, director artistic al teatrului "Al. Mateevici", Artist al Poporului;
Catereva Irina - lector universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, doctor în Studiul Artelor;

Grupul de lucru:

Galac Lucia - profesor de Artă teatrală, grad didactic superior, lector universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Maestru în Arte;
Panfilov Lilia - profesor de Artă teatrală, grad didactic superior, director adjunct Educație Estetică IPLT „Principesa N. Dadiani”, grad managerial superior, master Științe Socio-umane, master Management Educațional;
Cazanțeva- Cotenco Svetlana – profesor de Artă teatrală, grad didactic II, IP „Iurie Harmelin”.

PRELIMINARII

Curriculumul la disciplina Arta vorbirii scenice face parte din ansamblul de produse/ documente curriculare cu profil teatral, domeniul Arte și reprezintă o componentă a Curriculumului Național.

Elaborat în conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova (2014), Cadrului de referință al Curriculumului Național (2017), Curriculumului la decizia școlii, reieșind din aspectele de desfășurare a activităților cu profil Arte, sistem de competențe pentru învățământul general (2018), Curriculumul va reprezenta un document reglator, care are în vedere prezentarea interconexă a demersurilor conceptuale, teleologice, de conținut și metodologice, accentul fiind pus pe sistemul de competențe ca un nou cadru de referință al finalităților educaționale.

Disciplina Arta vorbirii scenice este o parte componentă a programului de studii în clasele cu profil teatral și presupune exersarea asupra tehnicii vorbirii, a capacităților aparatului fono-respirator, verbo-motor, a calităților vocii, dicției, se studiază tehnicile de interpretare artistică a textului (după stil și gen literar), se analizează accentul logic, pauzele și temporitmul vorbirii.

Implementarea prezentului curriculum prevede respectarea coerenței componentelor lui, utilizarea flexibilă a conținuturilor și acordarea priorității metodelor interactive de predare, a metodelor activ-participative de învățare, valorificarea creativității elevilor și a profesorilor în cadrul activităților didactice.

Curriculumul la disciplina Arta vorbirii scenice cuprinde următoarele componente structurale: Preliminarii, Repere conceptuale, Administrarea disciplinei, Competențe specifice disciplinei, Unități de învățare, Repere metodologice de predare-învățare-evaluare, Bibliografie.

Prezentul Curriculum are următoarele caracteristici:

- centrarea pe elev, axarea pe necesitățile și interesele elevului;
- centrarea pe competențe, conținuturi flexibile, practic-aplicative;
- centrarea pe învățarea activă, motivarea intrinsecă, evaluarea performanțelor;
- dominarea formelor cooperante de instruire și activitate interactivă.

Implementarea prezentului curriculum prevede respectarea coerenței componentelor specifice disciplinei, utilizarea flexibilă a conținuturilor și acordarea priorității metodelor interactive de predare-învățare, punerea în valoare a metodelor activ-participative de învățare, valorificarea creativității elevilor și a profesorilor în cadrul activităților didactice cu profil estetic.

Funcțiile curriculumului la disciplina Arta vorbirii scenice:

- aplicarea strategiilor și tehnicilor Artei teatrale în dezvoltarea gustului și simțului estetic de la o vârstă cât mai timpurie cu o continuitate logică la toate treptele de școlarizare;
- reglementarea procesului formativ-educativ artistic, implementarea unui sistem unic de predare-învățare-evaluare în contextul profesionalizării cadrelor didactice ce susțin ore/activități specifice obiectului de studiu Arta vorbirii scenice;
- oferirea suportului didactic și asigurarea reperelor conceptuale, metodologice de desfășurare a procesului specific cu profil Arte, racordate la standardele educaționale psiho-pedagogice;
- asigurarea coerenței dintre disciplina dată și toate celelalte discipline școlare specifice la nivel de predare/învățare-evaluare sistemică.

Curricula la disciplina Arta vorbirii scenice se adresează cadrelor didactice, evaluatorilor, metodiștilor, persoanelor versați în domeniul Arte, profil Artă teatrală. Beneficiarul principal al acestui document este elevul (având un statut specific în acest sens).

I. REPERE CONCEPTUALE

Reperetele conceptuale ale disciplinei Arta vorbirii scenice include totalitatea de teorii, abordări și practici educaționale specifice domeniului Artă teatrală și asigură formarea/dezvoltarea unui ansamblu de competențe necesare pentru a promova o cultură a comunicării individuale și o comunicare eficientă în societate, pentru acordarea unui spațiu vast de integrare cu succes în societatea contemporană prin intermediul competențelor verbal-comunicative.

Scopul general al studiului la disciplina Arta vorbirii scenice îl constituie: formarea competențelor de vorbire, comunicare artistică a elevilor și dezvoltarea personalității creative, cu capacități de automanifestare publică și integrare optimă în societate.

Concepția didactică a educației estetice în cadrul disciplinei Arta vorbirii scenice prevede obținerea de către elevi a unor cunoștințe complexe despre experiența și comunicarea artistică funcțională.

Din punct de vedere teoretic, prezentul Curriculum reprezintă calea spre dezvoltarea Teoriei generale a educației și Teoria generală a instruirii din perspectiva cadrului proiectiv și finalitățile educaționale bine definite – competențe practice.

Din punct de vedere procesual, presupune abordarea constructivă, învățarea interactivă și cooperantă, centrarea pe experiențele și aptitudinile creative ale elevilor și dezvoltarea zonei proximale de dezvoltare individuală. Curriculumul ca proces include un ansamblu de activități interconexe, orientate spre proiectarea, implementarea și monitorizarea permanentă a procesului de formare-educare a elevilor.

Curriculumul la disciplina Arta vorbirii scenice este axată pe două forme generale:

- informativ-teoretic;
- formativ-aplicativ.

Nivelul informativ-teoretic vizează acumularea de cunoștințe, formarea deprinderilor reproductiv-interpretative. În rezultatul contactului cu creația artistică și prin exerciții se formează judecăți, noțiuni, reprezentări, categorii, capacități de interpretare, descifrarea mesajului artistic.

Nivelul formativ-aplicativ prevede formarea atitudinii adecvate față de valorile genului dramatic, contribuie la formarea idealului estetic, cultivarea capacității de utilizare a limbajului specific expresiv și la stimularea tendinței de a crea roluri dramatice, precum și noi valori.

Se vor studia compartimentele:

- Respirația.
- Vocea și capacitățile ei.
- Dicția și articulația.
- Ortoepia.
- Logica vorbirii și frazarea.
- Interpretarea artistică a textului.
- Cultura comunicării scenice.

Sistemul de Curriculum la obiectul de studiu Arta vorbirii scenice este format din:

- A. Competențele-cheie/transversale/** transdisciplinare se formează și se dezvoltă progresiv și gradual pe niveluri și trepte de învățământ. Competențele-cheie constituie o categorie curriculară esențială, fiind definite la un nivel înalt de abstractizare și generalizare (vezi Codul Educației al Republicii Moldova, art. 11(2)). Transversalitatea și transdisciplinaritatea pot fi evidențiate drept caracteristici importante ale competențelor-cheie, deoarece acestea traversează diferitele sfere ale vieții sociale, precum și frontierele disciplinare.

B. Competențele specifice disciplinei Arta vorbirii scenice derivă din competențele cheie/transversale/transdisciplinare, se formează și se dezvoltă progresiv și gradual pe întreg parcursul studierii disciplinei :

- clasa I-a până la finele clasei a IV-a – ciclul primar;
- clasa a V-a până la finele clasei a IX-a - ciclul gimnazial;
- clasa a X-a până la finele clasei a XII-a - ciclul liceal.

C. Unitățile de competențe sunt constituite ale competențelor și facilitează formarea competențelor specifice, reprezentând etape/„pietre de temelie” în achiziționarea/construirea acestora. Unitățile de competențe se formează și se dezvoltă pe parcursul unităților de învățare, al anilor de studii. Curriculumul include și sisteme de unități de competențe prezentate la sfârșitul fiecăreia dintre clasele I-a – a XII-a, care reprezintă competențele specifice disciplinei, manifestate gradual la etapa dată de învățare. Aceste finalități au și funcția de stabilire a obiectivelor de evaluare sumativă, finală.

Competențele specifice, fiind proiectate pentru tot parcursul claselor primare, gimnaziale și liceale, reprezintă proiectarea de lungă durată la disciplină. Proiectarea didactică anuală a disciplinei se realizează conform datelor din Administrarea disciplinei și ținându-se cont de repartizarea orientativă a orelor pe unități de conținut. Sistemele de unități de competențe proiectate pentru o unitate de învățare sunt prevăzute integral pentru evaluarea de tip cumulativ la finele respectivei unități de învățare și selectiv – pentru evaluarea formativă pe parcurs. Aceste sisteme reprezintă proiectarea didactică a unităților de învățare și proiectarea didactică de scurtă durată. Sistemele de unități de competențe sintetizate la finele fiecărei clase sunt prevăzute pentru evaluarea anuală specifică, colocvii practice (prezentări scenice publice).

Unitățile de conținut în concepția Curriculumului, constituie un mijloc de formare a competențelor, devin mobile, flexibile și oferă profesorului libertatea și responsabilitatea de a decide măsura și modalitatea de a le valorifica în procesul educațional, în funcție de diverși factori (specificul elevilor, al trăsăturilor de dezvoltare psiho-fiziologică individuală etc.). În sens larg, sistemul de conținuturi ale Curriculumului reflectă cele patru domenii intercorelate, specifice disciplinei Arta vorbirii scenice: Antrenare, Interpretare, Creație, Prezentare scenică (autoevaluare), prin care se formează/dezvoltă măiestria actoricească a elevului atât în plan individual, cât și în cooperare, în grup, ca parte componentă a culturii manifestării scenice.

Conținuturile educației teatrale sunt concepute sub aspectul corelației între limbajul specific al Artei teatrale, al interacțiunii de curente estetice și diversele genuri ale dramaturgiei universale. Atât prin specificul și conținutul său, cât și prin posibilitățile sale formative. Disciplina Arta vorbirii, urmează să solicite nu numai fondul intelectual al elevului, dar și cel afectiv, cu implicații directe în declanșarea unor stări de spirit, al unor trăiri și sentimente, făcându-l sensibil în fața problemelor vieții, astfel contribuind la formarea unei personalități armonioase cu o aleasă educație pentru valorile spirituale și o ținută etică individuală, școlară și socială.

Activitățile și produsele de învățare recomandate în Curriculum prezintă liste deschise de contexte semnificative de manifestare a unităților de competențe proiectate pentru formare/ dezvoltare (activități de învățare) și pentru evaluare (produse artistice evaluabile) în contextul unității respective de conținut. Cadrul didactic are libertatea și responsabilitatea să valorifice aceste liste în mod personalizat, dar și să le completeze în funcție de specificul clasei concrete de elevi, de resursele disponibile etc.

Unitatea de învățare reprezintă o structură didactică deschisă și flexibilă cu următoarele caracteristici: este unitară din punct de vedere tematic, determină la elevi un comportament generat prin integrarea unităților de competență și a competențelor specifice, se realizează în mod sistematic și continuu pe o perioadă de timp și se finalizează prin evaluare.

Ca și finalitate, prezentul Curriculum înglobează ansamblul de cunoștințe și practice educaționale, dezvoltate în competențe individuale. Așadar, beneficiarii curriculumului la disciplina Arta vorbirii scenice sunt elevii claselor cu profil teatral din instituțiile de învățământ general și extrașcolar din Republica Moldova.

Curricula la Arta vorbirii scenice va servi la însușirea artei comunicării verbale, a expunerii concise a ideilor și mesajelor textuale, manifestând gândire logică, creativă, inteligență, imaginație, inventivitate.

În cadrul procesului educațional la disciplina Arta vorbirii scenice elevii vor aplica abilitățile comunicării de calitate, dialogul funcțional în diferite circumstanțe (conversația, dialogul, comunicarea în societate), vor percepe realitatea prin gândire și prin experiență, prin atitudini și activități de creație. Prin exersarea sistematică se obține înlăturarea defecțiunilor tehnice de vorbire, evitarea stărilor de blocaj psiho-emoțional în cadrul comunicării orale, a defectelor de vorbire, ceea ce va facilita dezvoltarea reală a unei competențe-cheie de bază – competența de comunicare, relaționarea de succes cu societatea.

Prin formula sa complexă structural, disciplina Arta vorbirii scenice asigură un feedback interdisciplinar, deoarece strategiile și tehnicile utilizate în cadrul activităților de profil ghidează spre aplicarea competențelor acumulate în diverse activități școlare și extrașcolare: manifestări artistice, întruniri, mese rotunde, seminare, concursuri, olimpiade etc., precum și în procesul de studiere a altor discipline cum ar fi istoria, limbile străine, limba și literatura română, literatura universală, la expunerea asupra temelor și subiectelor de referință contextuală.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

CICLUL PRIMAR

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Profil	Clase	Nr. unități de conținut	Numărul de ore pe săptămână	Numărul de ore anual ¹
Obligatorie	Arte	Artă teatrală	I	6	1	33
			II	6	1	33
			III	6	1	33
			IV	6	1	33

¹Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

III. COMPETENȚE SPECIFICE DISCIPLINEI

CICLUL PRIMAR

1. Valorificarea culturii comunicării, manifestând interes pentru arta vorbirii scenice.
2. Utilizarea tehnicilor vorbirii scenice, manifestând creativitate și cunoștințe elocvente în interpretarea verbal orală.
3. Producerea mesajului verbal, demonstrând tendințe de autocontrol și atitudine creativă.
4. Realizarea sarcinii scenice, manifestând creativitate, simț și gust estetic.
5. Exprimarea prin cuvânt a unor sentimente, stări psiho-emoționale și idei, demonstrând perseverență în aplicarea normelor ortoepice ale limbii române.
6. Manifestarea publică, utilizând tehnici ale comunicării scenice în actul creativ-artistice.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
CICLUL PRIMAR
Clasa I-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1. Identificarea termenilor specifici Artei vorbirii scenice, manifestând interes și deschidere pentru procesul de interacțiune verbală.</p> <p>1.2. Utilizarea tehnicilor fono-verbale, manifestând atitudine pozitivă și atenție.</p> <p>1.3. Motivarea conștientă a învățării tehnicilor Artei vorbirii scenice, manifestând interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arta teatrală</p>	<p>Arta vorbirii - noțiuni generale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scopul și funcțiile disciplinei Arta vorbirii scenice. • Compartimentele disciplinei. • Analiza curenților de dicție. 	<p>Descoperirea termenilor specifici vorbirii scenice.</p> <p>Exerciții de reținere a termenilor specifici artei vorbirii.</p> <p>Analiza capacităților/dificultăților fono-verbo-motore.</p> <p>Înregistrarea capacităților de vorbire ale elevilor.</p>
<p>2.1. Identificarea tehnicilor de antrenare a aparatului verbo-motor, dând dovadă de concentrare și implicare creativă.</p> <p>2.2. Aplicarea tehnicilor specifice tonifierii și antrenării mușchilor aparatului fono-verbo-motor, demonstrând tendințe de autocontrol.</p> <p>2.3. Manifestarea individuală a cunoștințelor/practicilor antrenate.</p>	<p>Antrenarea aparatului de vorbire</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tonificarea aparatului fono-respirator. • Masajul de tonificare. • Exerciții pentru elasticitatea mușchilor lingual. • Exerciții pentru antrenarea mușchilor bilabiali. 	<p>Trainingul de antrenare a aparatului fono-verbo-motor.</p> <p>Exerciții de mobilitate a maxilarului inferior.</p> <p>Trainingul mușchilor lingual.</p> <p>Exerciții pentru antrenarea mușchilor bilabiali.</p>
<p>3.1. Aplicarea tehnicilor incipiente de formare a capacităților aparatului fono-respirator, manifestând interes pentru respirația artistică.</p>	<p>Respirația</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspirația și expirația. • Respirația costo-diafragmatică. 	<p>Însușirea respirației costo-diafragmatice (în mod conștient).</p>

<p>3.2. Combinarea tehnicilor specifice respirației costo-diafragmatice, dând dovadă de atenție și concentrare.</p> <p>3.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația corectă.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Combinația respirației cu emiterea sunetelor, rostirea cuvintelor. 	<p>Training de coordonare respirație-vorbire-mișcare.</p>
<p>4.1. Pronunțarea corectă a vocalelor și consoanelor în comunicarea orală.</p> <p>4.2. Identificarea defecțiunilor de vorbire la rostirea sunetelor/ textelor și eliminarea/ evitarea acestora.</p> <p>4.3. Aplicarea tehnicilor specifice pronunțării/ antrenării dicției.</p> <p>4.3. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități.</p>	<p>Dicția</p> <p>Exersarea vocalelor A-Î la început, mijloc și sfârșit de cuvânt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Descrierea și rostirea corectă a vocalelor în text. • Comunicare combinată. • Frământări de limbă ca mijloc de antrenare a articulației. <p>Exersarea consoanelor B-Z la început, mijloc și sfârșit de cuvânt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicare combinată. • Descrierea și rostirea corectă a consoanelor. • Consoanele sonante și nesonante. • Antrenarea sunetelor în silabe, cuvinte și texte. • Frământări de limbă ca mijloc de antrenare a articuției. 	<p>Descoperirea șirului de vocale în dependență de deschiderea mușchilor bilabiali.</p> <p>Exerciții de antrenare-rostire corectă a vocalelor.</p> <p>Exerciții de comunicare combinată.</p> <p>Exerciții de antrenare-rostire corectă a consoanelor</p> <p>Exerciții pentru rostirea consoanelor sonante-nesonante</p> <p>Joc de cuvinte</p>
<p>5.1. Recunoașterea proceselor de antrenare a articulației.</p> <p>5.2. Aplicarea tehnicilor de pronunțare a cuvintelor cu diftongi și triftongi.</p> <p>5.3. Demonstrarea unei experiențe de comunicare orală clară, conchise și fluide.</p>	<p>Articularea</p> <ul style="list-style-type: none"> • Articularea vocalelelor. • Descrierea și rostirea cuvintelor cu diftongi și triftongi. • Antrenarea sunetelor complexe în silabe, cuvinte și texte. 	<p>Gimnastică de articulare.</p> <p>Training de pronunțare cuvintelor cu diftongi, triftongi în text.</p>
<p>6.1. Adaptarea scenică și demonstrarea tehnicilor verbo-motore.</p> <p>6.2. Automanifestarea publică, utilizând tehnici ale comunicării scenice.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului</p> <p>Strigături, frământări de limbă, cimilituri, poezii din folclorul copiilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exersarea pronunției textelor individual. 	<p>Studii de antrenare a vorbirii scenice în dependență de genul/specia literară.</p> <p>Repetiții.</p> <p>Joc de rol.</p>

<p>6.3. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență, demonstrând implicare și dorință de a-și ajuta colegii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Conlucrarea și antrenarea vorbirii scenice sincron. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Produse: Colocviu practic, prezentare scenică a unor minispectacole, studii teatrale în baza textelor din folclorul copiilor.</p>
<p>La sfârșitul clasei I-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifica compartimentele disciplinei Arta vorbirii scenice; • identifica noțiunile specifice vorbirii scenice; • realiza exerciții primare de dicțiune ; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și simț estetic; • spirit critic și respect față de cultură; • interes și deschidere pentru valorizarea artei în viață. 		

Clasa a II-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1. Reținerea termenilor specifici Artei vorbirii scenice, manifestând interes și deschidere pentru procesul de interacțiune verbală.</p> <p>1.2. Utilizarea tehnicilor fono-verbale în remediarea curențelor de vorbire.</p> <p>1.3. Motivarea conștientă a învățării tehnicilor Artei vorbirii scenice.</p>	<p>Arta vorbirii - noțiuni generale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scopul și funcțiile disciplinei Arta vorbirii scenice. • Compartimentele disciplinei. • Analiza curențelor de dicție. <p>Antrenarea aparatul de vorbirii</p>	<p>Analiza capacităților/dificultăților fono-verbo-motor a elevilor.</p> <p>Înregistrarea capacităților și aptitudinilor creative ale elevilor.</p> <p>Training de antrenare/încălzire a aparatului fono-verbo-motor</p>
<p>2.1. Identificarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator.</p> <p>2.2. Combinarea tehnicilor specifice respirației artistice, manifestând atitudine pozitivă și atenție.</p>	<p>Respirația</p> <p>Particularitățile tipurilor de respirație.</p> <p>Inspirația-respirație nas-gură.</p> <p>Însușirea respirației costal-diafragmatice (în mod conștient).</p>	<p>Gimnastică de antrenare a inspirației-expirației prin nas/gură.</p> <p>Exercițiu de respirație cantitativă și calitativă.</p>

<p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația costal-diafragmatică.</p>	<p>Inspirația-retenția-expirația. Respirația cantitativă.</p>	<p>Exerciții de antrenare a respirației costo-diafragmatice. Studii de respirație cu imaginație nesonorizate.</p>
<p>3.1. Recunoașterea proceselor de antrenare a articulației. 3.2. Aplicarea tehnicilor de articulare în pronunțarea cuvintelor cu diftongi și triftongi. 3.3. Demonstrarea unei experiențe de comunicare orală clare, concise și fluide, a unei articulații eficiente.</p>	<p>Dicția și articularea Corectarea și întreținerea mecanismelor de articulare. Articularea consoanelor, aplicând tehnicile respirației corecte. Articularea consoanelor în combinație cu vocalele, respirând/expirând corect. Descrierea și rostirea corectă a consoanelor sonante și nesonante în combinație. Antrenarea sunetelor în silabe, cuvinte și texte.</p>	<p>Exerciții de identificare a mecanismelor de dezvoltare individuală a articulației, dicției. Frământări de limbă ca mijloc de antrenare. Studii de aplicare a tehnicii vorbirii în practica interpretativă.</p>
<p>4.1. Identificarea a resurselor fono-respiratorii individuale în comunicarea orală. 4.2. Aplicarea elementelor de volubilitate în rostirea coerentă a unui text scurt. 4.3. Redarea unui text în diferite lungimi de timp.</p>	<p>Durata și volubilitatea Durata medie – scurtă. Antrenarea interpretării textului într-o limită de undă (scurt). Durata medie – lungă. Antrenarea interpretării textului într-o limită de undă (lung). Combinarea duratelor în text.</p>	<p>Exerciții de antrenare a aparatului verbo-motor Exerciții de aplicarea a diferitor timpi în expresia verbală. Interpretarea textului în diferite lungimi de timp.</p>
<p>5.1. Identificarea tempoului și ritmului vorbirii 5.2. Rostirea frazei, textului literar în diverse tempouri și ritmuri. 5.3. Utilizarea tempo-ritmului adecvat stilului de interpretare a textului.</p>	<p>Tempo-ritmul vorbirii Antrenarea vorbirii scenice în tempou rapid-moderat-rapid. Antrenarea vorbirii scenice în tempou lent-moderat-lent. Combinarea tempourilor rostirii textului lent-moderat-rapid și vice-versa.</p>	<p>Exerciții de antrenare a vitezei și ritmicității vorbirii. Studii practice de antrenare și demonstrare a vitezei vorbirii.</p>
<p>6.1. Prezentarea artistică a conținuturilor verbale prin intermediul tehnicilor vorbirii scenice; 6.2. Demonstrarea tehnicilor verbo-motore în comunicarea scenică.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului Poezii lirice scurte. Poezii din repertoriul copiilor. Determinarea șirului de evenimente. Acțiunea verbală. Crearea ecranizării interioare a textului.</p>	<p>Exerciții de aplicare a tehnicilor de comunicare creativă și inițierea în redarea stărilor, conform indicațiilor contextuale. Studii de interpretare artistică a textului literar.</p>

6.3. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență. 6.4. Automanifestarea publică.	Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).	Produse: Colocviu practice, prezentare scenică a unui minispectacol, studii teatrale în baza poeziilor pentru copii, opera de autor.
<p>La sfârșitul clasei a II-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște tehnici de antrenare a aparatului verbo-motor; • aplica resurse fono-respiratorii în comunicarea orală; • dezvolta capacități de redare artistică a stărilor psiho-emoționale; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale; <p>manifestând atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și gust estetic; • spirit critic și respect față de creația artistică; • interes și deschidere pentru valorizarea Artei. 		

Clasa a III-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
1.1. Valorificarea conținuturilor și tehnicilor de comunicare eficientă, manifestând interes și deschidere pentru procesul de interacțiune verbală. 1.2. Argumentarea atitudinilor și experiențelor proprii, manifestând interes pentru cunoașterea sinelui și a lumii prin arta teatrală. 1.3. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități.	Cultura comunicării scenice Cele cinci elemente de bază în comunicarea verbală: <ul style="list-style-type: none"> • ascult, analizez; • am înțeles; • gândesc, caut soluții; • am găsit soluția; • răspund. Crearea viziunilor interpretative proprii.	Analiza și descoperirea tehnicilor de comunicare cultă. Exerciții de antrenare a eticii comunicării. Studiu practic, metoda <i>Știu, vreau să știu, am învățat</i> .
2.1. Identificarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator.	Respirația Aparatul fono-respirator. Respirația costal-diafragmatică.	Exerciții de egalitate între inspirație și expirație. Training practic de antrenarea respirației costo-diafragmatice.

<p>2.2. Combinarea tehnicilor specifice respirației artistice.</p> <p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația costal- diafragmatică.</p> <p>2.4. Utilizarea resurselor fono-respiratorii individuale și aplicarea acestora în comunicarea orală.</p>	<p>Particularitățile și rolul respirației în producerea sunetului.</p> <p>Aplicarea tehnicilor de respirație pe texte.</p>	<p>Exerciții de mărire a duratei inspirației și rostirii sunetelor/textelor pe un singur suflu.</p>
<p>3.1. Identificarea defecțiunilor vorbirii la rostirea sunetelor/textului și evitarea acestora.</p> <p>3.2. Aplicarea tehnicilor de pronunțare inteligibilă a cuvintelor cu diftongi și triftongi.</p> <p>3.3. Demonstrarea unei experiențe de comunicare orală clară, consecutivă și fluidă.</p>	<p>Dicția și articularea</p> <p>Rostirea cuvintelor cu diftongi și triftongi.</p> <p>Depistarea și enumerarea cuvintelor dificil de pronunțat din punct de vedere articular.</p> <p>Antrenarea textelor cu articulare combinată.</p>	<p>Exerciții de perfecționare a dicției.</p> <p>Studii de articulare.</p> <p>Exerciții de identificare a mecanismelor de dezvoltare individuală a articulației, dicției.</p> <p>Frământări de limbă ca mijloc de antrenare.</p>
<p>4.1. Diseminarea capacităților vocii și specificul de antrenare a acestora.</p> <p>4.2. Utilizarea tehnicilor de antrenare/dezvoltare a volubilității în lucrul asuora textului, manifestând interes și creativitate.</p> <p>4.3. Aplicarea tehnicilor de antrenare a intensității vocii, dând dovadă de interes pentru actul comunicării scenice.</p>	<p>Capacitățile vocii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tonalitatea și timbrul vorbirii scenice. • Calitățile vocii umane. • Proprietățile principale ale sunetului. • Stabilirea vocii obișnuite. • Antrenarea intensității vocii <p>Intensitatea vocii</p> <p>Puterea vocii – voce slabă – medie – puternică.</p> <p>Tehnica de antrenare a puterii vocii.</p> <p>Amplificarea vocii încet-mediu-tare.</p> <p>Exersarea vocii mediu – șoaptă.</p> <p>Șoapta timbrată și netimbrată.</p> <p>Exersarea vocii mediu – tare.</p> <p>Combinarea intensităților vocii.</p>	<p>Exerciții pentru dezvoltarea vocii prin aplicarea intensităților delimitate în context recitativ.</p> <p>Studii de antrenare a intensității sub aspectul de amplificare a vocii.</p> <p>Studiu individual al vocii.</p> <p>Studii de antrenare a emiterii sunetelor/ textului în grup.</p>
<p>5.1. Analiza logică a textului.</p> <p>5.2. Determinarea tipurilor de accent logic și plasarea acestuia în cuvinte/ text.</p> <p>5.3. Aplicarea tehnicilor de comunicare verbală logică în activitatea de evoluare scenică .</p>	<p>Analiza logică a textului – inițiere în studiul accentului logic</p> <p>Analiza textului sub aspectul acțiunii verbale în baza evenimentului.</p> <p>Determinarea accentului logic al cuvântului.</p>	<p>Exerciții de analiză și deducție logică.</p> <p>Studii de antrenare a tonului și intonației.</p> <p>Studii de interpretare și aplicare corectă a pauzelor în textul literar/dramatic.</p>

	<p>Enumerarea acțiunilor verbale și determinarea șirului de evenimente, a evenimentului central.</p> <p>Pauzele semantice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delimitarea și interpretarea pauzelor contextuale în dependență de semnele de punctuație. <p>Pauza lungă-medie-scurtă.</p>	
<p>6.1. Demonstrarea capacității de analiză și sinteză a mesajului verbal</p> <p>6.2. Crearea unui rol prin tehnica de redare artistică a stărilor psiho-emoționale.</p> <p>6.3. Automanifestarea publică, demonstrând interes și implicare în realizarea sarcinii scenice.</p> <p>6.4. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului</p> <p>Fabule și poezii scurte ce conțin morală, concluzii și personaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Șirul de evenimente. • Determinarea evenimentului central. • Determinarea conflictului. • Analiza personajelor. • Acțiunea verbală. • Crearea ecranizării interioare a textului. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Exerciții de aplicare a tehnicilor de comunicare creativă și inițierea în redarea stărilor, crearea rolurilor, conform indicațiilor contextuale.</p> <p>Exerciții de antrenare a acțiunii verbale.</p> <p>Joc de rol.</p> <p>Training de aplicare a tehnicilor interpretative în rezolvarea sarcinii scenice.</p> <p>Produce: Colocviu practice, prezentare scenică a unor minispectacol, studii teatrale în baza fabulelor, poeziilor cu morală la finalitate.</p>
<p>La sfârșitul clasei a III-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște tehnici de antrenare a aparatului verbo-motor; • aplica resurse fono-respiratorii în comunicarea orală; • demonstra capacități de redare artistică a stărilor psiho-emoționale; • aplica tehnicile de dezvoltare a capacităților vocii; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/ sociale/ culturale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și gust estetic; • spirit critic și respect față de creația artistică; • interes și deschidere pentru valorizarea Artei. 		

Clasa a IV-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1. Adaptarea comunicării la condițiile acțiunii scenice.</p> <p>1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare eficientă cu partenerul, grupul de apartenență.</p> <p>1.3. Manifestarea culturii comunicării în prezentările scenice.</p>	<p>Cultura comunicării scenice Acțiunea verbal și activitatea în parteneriat. Mesajul emis și atitudinea scenică. Comunicarea verbal și non-verbală în prezentarea scenică</p>	<p>Descoperirea și exersarea tehnicilor de comunicare eficientă în procesul activității scenice.</p> <p>Exerciții de antrenare a eticii comunicării.</p> <p>Studii practice de coordonare a comunicării scenice cu partenerul, grupul de apartenență</p>
<p>2.1.. Identificarea tehnicilor specifice respirației artistice.</p> <p>2.2. Aplicarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator.</p> <p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația costal-diafragmatică.</p>	<p>Respirația și comunicarea scenică Particularitățile tipurilor de respirație. Inspirația-respirație nas-gură. Însușirea respirației costo-diafragmatice (în mod conștient). Comunicarea/rostirea sunetelor și a textului respirând corect.</p>	<p>Exerciții de egalitate între inspirație și expirație.</p> <p>Training practic de antrenarea respirației costo-diafragmatice.</p> <p>Exerciții de vorbire/emitere a sunetului și textului, respirând corect.</p>
<p>3.1. Identificarea defecțiunilor de vorbire la rostirea sunetelor/ textelor și eliminarea/ evitarea acestora.</p> <p>3.2. Pronunțarea vocalelor și consoanelor în comunicarea orală.</p> <p>3.3. Aplicarea tehnicilor specifice pronunțării/ antrenării dicției.</p> <p>3.4. Aplicarea tehnicilor de articulare corectă.</p>	<p>Dicția și articulația Pronunțarea corectă a sunetelor la început și final de cuvânt. Respectarea particularităților de rostire corectă a consoanelor sonante și non-sonate în combinație. Articularea corectă în cazul cuvintelor cu diftongi, triftongi și hiat</p>	<p>Exerciții de perfecționare a dicției.</p> <p>Studii de articulare.</p> <p>Exerciții de identificare a mecanismelor de dezvoltare individuală a articulației, dicției.</p> <p>Frământări de limbă ca mijloc de antrenare.</p>
<p>4.1. Diseminarea capacităților vocii și specificul de antrenare a acestora.</p> <p>4.2. Aplicarea logică a tehnicilor de interpretare a unui text literar/artistic.</p> <p>4.3. Utilizarea tehnicilor de antrenare/dezvoltare a capacităților individuale ale vocii.</p>	<p>Capacitățile vocii. Igiena vocii. Registrele vocii. Volubilitatea. Variații de ritm ale vorbirii scenice. Timbrul vocii - noțiuni de timbru vocal. Delimitarea registrelor vocale. Auzul fonetic. Orientarea sunetului în cutiile de rezonanță. Dezvoltarea diapazonului vocii. Exersarea vocii pe registrul jos (de piept).</p>	<p>Studii de antrenare a capacităților și calității vocii.</p> <p>Studii de antrenare a timbrului vocii.</p> <p>Exerciții de antrenare a registrelor vocii.</p> <p>Tehnică mixtă.</p> <p>Interpretare individuală și în grup.</p>

	<p>Exersarea vocii pe registrul sus (de cap). Tehnici de combinare a registrelor vocale în interpretarea verbală. Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a intensității, puterii și timbrului vocii. Variații de nuanțe și registre vocale. Tonul. Intonația Tipuri de ton și intonații. Acțiunea scenică și tonul vorbirii.</p>	<p>Exerciții practice de identificare și antrenare a tonului și intonației în rostirea corectă a textului.</p>
<p>5.1. Analiza logică a textului. 5.2. Determinarea tipurilor de accent logic și plasarea acestuia în cuvinte/ text. 5.3. Identificarea și redarea pauzelor contextuale. 5.4. Aplicarea tehnicilor de comunicare verbală logică în contextul evoluției scenice.</p>	<p>Analiza logică a textului – inițiere Analiza textului sub aspectul acțiunii verbale în baza evenimentului. Determinarea accentului logic al cuvântului. Enumerarea acțiunilor verbale și determinarea șirului de evenimente, a evenimentului central. Pauzele semantice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Delimitarea și interpretarea pauzelor contextuale în dependență de semnele de punctuație. • Pauza lungă-medie-scurtă. 	<p>Exerciții de analiză și deducție logică. Studii de antrenare a tonului și intonației. Studii de interpretare și aplicare a pauzelor în textul literar/dramatic.</p>
<p>6.1. Determinarea logică a unui stil de interpretare artistică a textului. 6.2. Crearea unui rol prin intermediul capacității de redare artistică a stărilor psiho-emoționale. 6.3. Automanifestarea publică, demonstrând interes și implicare în realizarea sarcinii scenice. 6.4. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului Compoziție literară. Noțiuni generale de interpretare artistică a textului literar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectura versurilor, • Stabilirea evenimentelor, faptelor, întâmplărilor și aprecierea lor. • Dialogul, monologul – tehnici generale de interpretare. • Crearea ecranizării interioare a textului. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Studiu de caz. Analiza și clasificarea compozițiilor literare. Analiza comparativă a mesajului textual. Clasificarea și reținerea formelor de interpretare a textului în dependență de gen, stil, compoziție. Produce: Colocviu practice, prezentare scenică a unor minispectacole, studii teatrale axate pe compoziții literare complexe.</p>

La sfârșitul clasei a IV-a, elevul poate:

- recunoaște tehnici de antrenare a aparatului verbo-motor;
- aplica resurse fono-respiratorii în comunicarea orală;
- demonstra capacitatea de redare artistică a stărilor psiho-emoționale;
- aplica tehnicile de analiză logică incipientă a textului;
- valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/ sociale/ culturale;

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- creativitate și gust estetic;
- spirit critic și respect față de creația artistică;
- interes și deschidere pentru valorizarea Artei.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI CICLUL GIMNAZIAL

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Profil	Clase	Nr. unități de conținut	Numărul de ore pe săptămână	Numărul de ore anual ¹
Obligatorie	Arte	Artă teatrală	V	6	1	34
			VI	6	1	34
			VII	6	1	34
			VIII	6	1	34
			IX	6	1	33

¹Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

III. COMPETENȚE SPECIFICE DISCIPLINEI CICLUL GIMNAZIAL

1. Valorificarea culturii comunicării scenice, manifestând competențe de interpretare artistică a mesajului.
2. Utilizarea tehnicilor vorbirii scenice, exprimând dorința de a utiliza informațiile achiziționate în situații reale de comunicare.
3. Aplicarea improvizației în actul teatral și social-comunicativ, demonstrând autocontrol și atitudine creativă.
4. Comunicarea verbală de calitate, aplicând strategii ale gândirii logice și spirit critic constructiv.
5. Comunicarea cu interlocutorul/publicul, manifestând atenție și atitudine pozitivă în procesul de interacțiune verbală.
6. Automanifestarea publică, demonstrând atitudine pozitivă și atenție pentru calitatea exprimării scenice/ publice.

**IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE
CICLUL GIMNAZIAL
Clasa a V-a**

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1. Identificarea normelor etice în comunicarea scenică, manifestând interes și deschidere pentru procesul de interacțiune verbală.</p> <p>1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare eficientă în interacțiunea cu partenerul.</p> <p>1.3. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități..</p>	<p>Cultura comunicării scenice Norme etice în comunicarea verbală. Tonul comunicării. Comunicarea cu publicul. Atenția activă. Vocabularul comunicării verbale. Antrenarea libertății musculare la comunicare.</p>	<p>Analiza critică constructivă : descoperirea și exersarea tehnicilor de comunicare cultă. Exerciții de antrenare a comunicării în combinație cu acțiunea scenică. Studiul de caz : modalități și forme de interpretare a operei literare. Exerciții de aplicare/îmbogățire a vocabularului personal.</p>
<p>2.1. Identificarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator.</p> <p>2.2. Combinarea tehnicilor specifice respirației costal-diafragmatice .</p> <p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația artistică.</p> <p>2.4. Utilizarea a resurselor fono-respiratorii individuale și aplicarea acestora în comunicarea orală.</p>	<p>Respirația Aparatul fono-respirator. Respirația costal-diafragmatică. Particularitățile și rolul respirației în producerea sunetului. Aplicarea tehnicilor de respirație pe texte.</p>	<p>Exerciții de egalitate între inspirație și expirație. Training practic de antrenarea respirației costo-diafragmatice. Exerciții de mărire a duratei inspirației și rostirii sunetelor/textelor pe un singur suflu.</p>
<p>3.1. Identificarea defecțiunilor vorbirii la rostirea sunetelor/textului și aplicarea formelor de remediere/ evitare a acestora.</p> <p>3.2. Aplicarea normelor ortoepice în comunicarea orală.</p> <p>3.3. Utilizarea tehnicilor specifice antrenării dicției.</p>	<p>Dicția Masajul de tonificare. Gimnastica de articulare. Remediarea defectelor de vorbire. Normele ortoepice ale limbii române. Antrenarea sunetelor în silabe, cuvinte și texte. Antrenarea și susținerea finalităților de cuvânt .</p>	<p>Training pentru dezvoltarea aparatului verbo-motor. Exerciții pentru susținerea finalelor de cuvânt. Frământări de limbă ca mijloc de antrenare al dicției/ articulației.</p>
<p>4.1. Diseminarea capacităților vocii și specificul de antrenare a acestora.</p>	<p>Studiul vocii Înălțimea. Intensitatea. Timbrul.</p>	<p>Exerciții de fortificare a vocii. Exerciții de antrenare a capacităților vocii.</p>

<p>4.2. Aplicarea tehnicilor de interpretare a unui text literar/artistic orientând emiterea sunetului. 4.3. Utilizarea tehnicilor de antrenare/dezvoltare a capacităților individuale ale vocii, demonstrând aptitudini specifice vorbirii scenice 4.4. Dezvoltarea registrelor vocale, capacităților interpretative individuale.</p>	<p>Orientarea sunetului în cutiile de rezonanță. Șoapta timbrată și netimbrată. Delimitarea registrelor vocale. Auzul fonetic. Igiena vocii.</p>	<p>Studii individuale. Studii scenice, tehnică mixtă.</p>
<p>5.1. Identificarea accentului logic al cuvântului, frazei, textului. 5.2. Utilizarea semnelor grafice convenționale în realizarea partiturii logice a textului. 5.3. Redarea figurii melodice a semnelor de punctuație. 5.4. Aplicarea tehnicilor de interpretare a unui text literar/artistic.</p>	<p>Logica vorbirii scenice Accentul de intensitate și accentul tonal. Intonația și funcțiile ei. Semnele de punctuație și figura lor melodică. Transpunerea tonului pe note muzicale de trei niveluri tonale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • urcat; • mijlociu; • coborât. <p>Modele de intonație (ascendent - mediu - descendent).</p>	<p>Exerciții de antrenare pe texte. Studii de interpretare și aplicare a intonației în textul literar/dramatic. Studiu de caz: ce? unde? cum? Studii de aplicare a tehnicii vorbirii în practica interpretativă.</p>
<p>6.1. Determinarea logică a unui stil de interpretare artistică a textului. 6.2. Crearea unui rol prin tehnicile de redare artistică a stărilor psiho-emoționale. 6.3. Automanifestarea publică, manifestând dorința de a utiliza informațiile achiziționate în situații reale de comunicare. 6.4. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului Povestirea discriptivă sau povestirea cu eveniment.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Determinarea locului acțiunii. Determinarea șirului de evenimente. Determinarea evenimentului central. • Analiza logică a textului. • Subtextul – textul ascuns. • Analiza personajelor. • Ecranizarea interioară a textului. • Citirea unui text necunoscut. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a</p>	<p>Studiul de caz: clasificarea personajelor și tehnici de redare a povestirii descriptive. Exerciții de descoperire și aplicare adecvată a stilului de comunicare verbală. Studii de aplicare a tehnicii vorbirii în practica interpretativă. Produse: Colocviu practice, prezentare scenică a unor spectacole scurte, studii teatrale în baza textelor literare în baza povestirii descriptive și / sau cu eveniment.</p>

	textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).	
<p>La sfârșitul clasei a V-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște și utiliza formele de comunicare verbală și non-verbală și le utilizează în scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie artistică; • orienta în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice; • conlucra cu partenerii de scenă (grupul de apartenență); • automanifesta public; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale /naționale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate, simț și gust estetic; • spirit critic și respect față de cultură; • interes și deschidere pentru valorizarea artei în viață. 		

Clasa a VI-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
1.1.Utilizarea elementelor comunicării verbale și non-verbale în activitatea scenică. 1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare eficientă, manifestând interes și deschidere pentru procesul de interacțiune verbală. 1.3.Demonstrarea capacității de analiză și sinteză. 1.4. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități.	Cultura comunicării scenice <ul style="list-style-type: none"> • Gestul și mimica în acțiunea verbală. • Dialogul prin gest și mimică. • Contactul vizual și rolul lui în comunicarea scenică. 	Analiza structurii comunicării verbale și non-verbale. Exerciții de dezvoltare a manierelor interpretative și de dezvoltare a stilurilor de comunicare.
2.1. Identificarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator. 2.2. Combinarea tehnicilor specifice respirației corecte.	Respirația <ul style="list-style-type: none"> • Stăpânirea respirației artistice. • Dozarea aerului în fonație. • Exerciții de respirație cu text. 	Exerciții de egalitate între inspirație și expirație. Training practic de antrenare/dozare a aerului în fonație.

<p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația corectă.</p> <p>2.4. Utilizarea corectă a resurselor fonorrespiratorii individuale și aplicarea acestora în comunicarea orală.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Respirația în acțiune. • Aplicarea respirației costo-diafragmarice în comunicarea orală. 	<p>Exerciții de mărire a duratei inspirației și rostirii sunetelor/textelor pe un singur suflu.</p> <p>Exerciții de aplicare a tehnicilor respiratorii la rostirea textelor.</p>
<p>3.1. Identificarea defecțiunilor vorbirii la rostirea sunetelor/textului și aplicarea formelor de remediere/ evitare a acestora.</p> <p>3.2. Aplicarea tehnicilor specifice pronunțării/ antrenării dicției în acțiunea verbală.</p> <p>3.3. Pronunțarea articulată a vocalelor și consoanelor în comunicarea orală.</p> <p>3.4. Aplicarea tehnicilor de articulare în comunicarea scenică.</p>	<p>Dicția și articulația</p> <p>Remedierea defectelor de rostire.</p> <p>Pronunțarea corectă a consoanelor sonante și non-sonante.</p> <p>Articulația.</p> <p>Antrenarea cuvintelor cu diftongi și triftongi.</p> <p>Coordonarea vorbirii cu acțiunile fizice.</p>	<p>Training pentru dezvoltarea aparatului verbo-motor.</p> <p>Exerciții pentru susținerea finalelor de cuvânt.</p> <p>Exerciții de articulare pe texte.</p> <p>Frământări de limbă ca mijloc de antrenare al dicției/ articulației.</p> <p>Studiu practic, tehnică mixtă.</p>
<p>4.1. Diseminarea capacităților vocii și specificul de antrenare a acestora.</p> <p>4.2. Emiterea sunetului prin poziționarea corectă „în mască”.</p> <p>4.3. Utilizarea tehnicilor de antrenare/dezvoltare a capacităților individuale ale vocii.</p>	<p>Vocea și registrele vocale</p> <p>Registrele vocii umane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de piept; • mediu; • de cap. <p>Poziția sunetului „în mască”.</p> <p>Timbrul vocii la rostirea textului în diverse tonalități și timpi.</p>	<p>Training vocal-respirator.</p> <p>Exerciții de vocalize.</p> <p>Exerciții de antrenare a timbrului vocal.</p> <p>Studii scenice, tehnică mixtă.</p>
<p>5.1. Identificarea tipurilor de pauze și durata acestora.</p> <p>5.2. Utilizarea semnelor grafice convenționale în realizarea partiturii textului.</p> <p>5.3. Aplicarea tehnicii frazării.</p> <p>5.4. Redarea figurilor melodice a semnelor de punctuație</p> <p>5.5. Aplicarea tehnicilor de interpretare a unui text literar/artistic</p>	<p>Logica vorbirii scenice.</p> <p>Frazarea.</p> <p>Pauzele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pauza logică; • psihologică; • luft-pauza. <p>Marcarea grafică a pauzelor prin semne convenționale.</p>	<p>Exerciții de analiză și sinteză a materiei.</p> <p>Studii de rostirea textului respectând pauzele, conform deducțiilor contextuale.</p> <p>Studii de respectare a pauzelor din text/context, reieșind din logica vorbirii scenice.</p>

<p>6.1. Determinarea logică a unui stil de interpretare artistică a textului.</p> <p>6.2. Crearea unui rol și dezvoltarea capacității de redare artistică a stărilor psiho-emoționale.</p> <p>6.3. Aplicarea imaginației și a capacității de creativitate individuală.</p> <p>6.4. Rezolvarea sarcinilor de plasare a creației în timp și spațiu, adecvat circumstanțelor create.</p> <p>6.5. Automanifestarea publică, manifestând dorința de a utiliza informațiile achiziționate în situații reale de comunicare.</p> <p>6.6. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului</p> <p>Povestea, poezia cu eroi fantasmagorici (animale, păsări, insecte, lucruri, etc).</p> <p>Analiza logică a textului :</p> <ul style="list-style-type: none"> • determinarea șirului de evenimente; • determinarea evenimentului central; • determinarea conflictului; • analiza personajelor; • crearea ecranizării interioare a textului; • acțiunea verbală. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Joc de rol: studii de interpretare artistică a textului.</p> <p>Activitate în cooperare - citirea/interpretarea pe roluri.</p> <p>Produse: Colocvii practice, prezentare scenic a unor spectacole scurte, studii teatrale, ce au la bază povestea.</p>
<p>La sfârșitul clasei a VI-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște și utiliza formele de comunicare verbală și non-verbală și le utilizează în scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie artistică; • orienta în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice; • conlucra cu partenerii de scenă (grupul de apartenență); • automanifesta public; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale/naționale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate, simț și gust estetic; • spirit critic și respect față de cultura națională și universală; • interes pentru valorificarea potențialului de expresie și comunicarea eficientă; • interes și deschidere pentru valorizarea Artei în plan spiritual și cotidian (în viață). 		

Clasa a VII-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1.Utilizarea corectă a metodelor de interpretare fonetico-verbo-motor.</p> <p>1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare eficientă.</p> <p>1.3.Rezolvarea sarcinilor de plasare a creației în timp și spațiu adecvat circumstanțelor create.</p> <p>1.4.Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități..</p>	<p>Cultura comunicării scenice Poziția interpretului în spațiul scenic (avanscenă, prim-plan, plan II, fondal). Distanțele în comunicarea scenică. Limbajul non-verbal de aprobare și dezaprobare. Ținuta scenică și rolul ei în comunicarea non-verbală.</p>	<p>Training practic - antrenarea comunicării non-verbale și a ținutei scenice în timpul interpretării unei secvențe artistice. Exerciții de antrenare și motivare a culturii comunicării scenice.</p>
<p>2.1. Identificarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator.</p> <p>2.2. Combinarea tehnicilor specific respirației corecte.</p> <p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația corectă.</p> <p>2.4. Utilizarea resurselor fono-respiratorii individuale și aplicarea acestora în comunicarea orală.</p>	<p>Respirația Lărgirea volumului respirator. Retenția. Aplicarea temporitmului în text, utilizând tehnica respirației corecte. Îmbinarea tehnicilor respirație – voce. Respirația în acțiune.</p>	<p>Exerciții de egalitate între inspirație și expirație. Training practic de antrenare a retenției. Exerciții de mărire/traducere a temporitmului vorbirii, utilizând tehnicile respirației corecte. Exerciții avansate de respirație în text: exerciții de retenție, exerciții de respirație pe tempouri variate.</p>
<p>3.1.Identificarea defecțiunilor vorbirii la rostirea sunetelor/textului și aplicarea formelor de remediere/ evitare a acestora.</p> <p>3.2.Aplicarea tehnicilor specifice pronunțării/ antrenării dicției.</p> <p>3.3.Pronunțarea vocalelor și consoanelor prin aplicarea tehnicilor de articulare în comunicarea scenică.</p>	<p>Dicția și articulația Combinarea elementelor dicțiunii (articulația, emisia, respirația, vocea) în redarea textului. Rostirea a consoanelor sonante și nesonante. Viteza vorbirii - tempo-ritmul.</p>	<p>Exerciții de antrenare a dicției, aplicând tehnicile vorbirii scenice. Studii de corelare a stărilor psiho-emoționale și a vitezei vorbirii.</p>
<p>4.1. Diseminarea capacităților vocii și specificul de antrenare a acestora.</p>	<p>Vocea și emisia vocală</p>	<p>Training vocal-respirator. Exerciții de vocalize.</p>

<p>4.2. Emiterea sunetelor prin utilizarea a rezonanței .</p> <p>4.3. Utilizarea tehnicilor de antrenare/dezvoltare a capacităților individuale ale vocii.</p>	<p>Înălțimea, intensitatea și timbrul vocii umane. Rezonanța vocii. Vocea cântată și vorbită. Automasajul vibrant cu sunet.</p>	<p>Exerciții de antrenare a rezonanței vocii. Studii scenice, tehnică mixtă.</p>
<p>5.1. Identificarea tempo-ritmului textului prin aplicarea tehnicilor de creare a viziunilor artistice.</p> <p>5.2. Utilizarea semnelor grafice convenționale și deducerea stilului de comunicare și respectare a tempo-ritmului.</p> <p>5.3. Redarea stărilor psiho-emoționale în comunicarea scenică adecvate situației/sarcinii scenice.</p>	<p>Logica vorbirii scenice Tempo-ritmul vorbirii-element al expresivității scenice. Aplicarea tehnicilor actoricești de receptare a mesajului textual și transmitere a emoției scenice, reieșind din logică și consecutivitatea textului. Crearea viziunilor, a ecranizării interioare a textului.</p>	<p>Exerciții de antrenare a tempo-ritmului vorbirii. Training de exersare a diverselor tempouri de vorbire în dependență de stările psiho-emoționale redade. Exerciții de antrenare a imaginației și aplicare a viziunilor în corespundere cu sarcina scenică prestabilită.</p>
<p>6.1. Determinarea logică a unui stil de interpretare artistică a textului.</p> <p>6.2. Crearea unui rol și dezvoltarea capacității de redare artistică a stărilor psiho-emoționale.</p> <p>6.3. Aplicarea imaginației și a capacității de creativitate individuală.</p> <p>6.4. Rezolvarea sarcinilor de plasare a creației în timp și spațiu adecvat circumstanțelor create.</p> <p>6.5. Automanifestarea publică, exprimând dorința de a utiliza informațiile achiziționate în situații reale de comunicare.</p> <p>.</p> <p>6.6. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului Oadă. Poem. Legende.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Citirea în cor. Interpretarea sincron a textului. <p>Analiza logică a textului :</p> <ul style="list-style-type: none"> • determinarea șirului de evenimente; • determinarea evenimentului central; • determinarea conflictului; • analiza personajelor; • crearea ecranizării interioare a textului; • acțiunea verbală; • ținuta scenică. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Joc de rol: studii de interpretare artistică a textului</p> <p>Exerciții de antrenare a ținutei scenice corecte în timpul comunicării.</p> <p>Stdii de interpretare logică a textului.</p> <p>Produce: Colocviu practic, prezentare scenică a unui spectacol/ studii teatrale în baza odelor, poemelor, legendelor.</p>
<p>La sfârșitul clasei a VII-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște și utiliza formele de comunicare verbală și non-verbală și le utilizează în scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie artistică; 		

- valorifica și aplica tehnici specifice Artei vorbirii scenice independent;
- orienta în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice;
- conlucra cu partenerii de scenă (grupul de apartenență);
- automanifesta public;
- valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale naționale;

manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:

- creativitate, simț și gust estetic;
- spirit critic și respect față de cultura națională și universală;
- interes pentru valorificarea potențialului de expresie și comunicarea eficientă;
- interes și deschidere pentru valorizarea Artei în plan spiritual și cotidian (în viață).

Clasa a VIII-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
1.1. Utilizarea formelor de comunicare verbală și non-verbală în activitatea scenică. 1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare eficientă. 1.3. Aplicarea aptitudinilor de conlucrare scenică și activitate în cooperare. 1.4. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități..	Cultura comunicării scenice <ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea cu publicul spectator. • Parteneriatul scenic. • Partenerul real și imaginar. • Comunicarea directă și indirectă cu publicul spectator. 	Studii de interpretare a textului în corelație cu atmosfera creată, centrată pe publicul spectator. Exerciții de comunicare scenică alături de partener, în grupul de apartenență.
2.1. Identificarea tehnicilor de formare a capacităților aparatului fono-respirator. 2.2. Combinarea tehnicilor specifice respirației artistice. 2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor utilizând respirația costo-diafragmatică. 2.4. Utilizarea resurselor fono-respiratorii individuale și aplicarea acestora în comunicarea orală.	Respirația Respirația calitativă. Gimnastica de respirație. Coordonarea respirației cu deplasarea scenică. Lărgirea volumului respirator. Aplicarea tehnicilor de respirație la redarea textului.	Exerciții de egalitate între inspirație și expirație. Training practic de antrenarea respirației costo-diafragmatice. Studii de coordonarea respirației cu deplasarea scenică. Exerciții sonorizate pentru coordonarea respirației cu emiterea sunetelor/frazelor și mișcărilor efectuate concomitent.

<p>3.1. Identificarea defecțiunilor vorbirii la rostirea sunetelor/textului și aplicarea formelor de remediere/ evitare a acestora.</p> <p>3.2. Aplicarea tehnicilor specifice pronunțării textului în funcție de starea interioară și în dependență de ritmul vorbirii scenice.</p> <p>3.3. Pronunțarea vocalelor și consoanelor în comunicarea scenică prin aplicarea tehnicilor de articulare</p>	<p>Dicția și articulația Defectele organice și funcționale. Ritmurile variate de vorbire în funcție de stările interioare. Blancul în ortografie și hiatul de trecere în ortoepie. Asimilarea.</p>	<p>Exerciții de corectare a defectelor de vorbire specific, individual. Studiul de caz: ortografie – ortoepie. Exerciții de coordonare a dicției cu articularea. Studii practice, tehnică mixtă.</p>
<p>4.1. Diseminarea capacităților vocii și specificul de antrenare a acestora.</p> <p>4.2. Emiterea sunetelor prin utilizarea specifică a registrelor vocii.</p> <p>4.3. Utilizarea tehnicilor de antrenare/dezvoltare a capacităților individuale ale vocii.</p> <p>4.4. Rostirea frazei, textului literar în diverse durate, tempouri și ritmuri, utilizând capacitățile vocii.</p>	<p>Vocea și emisia vocală Mecanismul de producere și emiteră a sunetului. Noțiunea de trimitere sau proiecție a sunetului. Antrenarea registrelor vocale. Transmiterea sunetului cu ajutorul consoanelor sonante și nesonante.</p>	<p>Training vocal-respirator. Exerciții de vocaliză. Exerciții de antrenare a registrelor vocii. Studii scenice, tehnică mixtă. Exerciții de antrenament și de aplicare a capacităților vocii pe diferite texte.</p>
<p>5.1. Identificarea pauzelor și a duratei acestora.</p> <p>5.2. Utilizarea semnelor grafice convenționale în realizarea partiturii textului</p> <p>5.3. Identificarea accentului logic și aplicarea tehnicii frazării.</p> <p>5.4. Aplicarea regulilor citirii logice în lucrul asupra unui text literar/artistic.</p>	<p>Logica vorbirii scenice Frazarea. Sintagma melodică sau cadența verbală. Accentul logic. Respectarea pauzelor specifice semnelor de punctuație ale textului literar.</p>	<p>Exerciții de schimbare și antrenare a accentului logic. Studii de analiză și interpretare logică a textului, reieșind din context. Exerciții de antrenare și respectare a pauzelor în comunicarea scenică.</p>
<p>6.1. Aplicarea capacității de analiză și sinteză.</p> <p>6.2. Utilizarea tehnicilor specifice artei vorbirii în comunicarea scenică eficientă.</p> <p>6.3. Crearea unui rol și dezvoltarea capacității de redare artistică a stărilor psiho-emoționale.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului Metode de interpretare a textelor literare. Narațiunea. Texte de la persoana a III-a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza logica a textului. • Analiza personajelor. • Acțiunea verbală. 	<p>Joc de rol: studii de interpretare artistică a textului specific genului literar, reieșind din context. Discuția dirijată. Repetiții. Produce: Colocvii practice, prezentare scenică a unui spectacol, studii teatrale cu utilizarea</p>

6.4. Demonstrarea potențialului creativ-artistice. 6.5. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.	Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).	textelor narative, interpretare verbal de la persoana a III-a.
<p>La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște și utiliza formele de comunicare verbală și non-verbală și le utilizează în scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie artistică; • valorifica și aplica tehnici specifice Artei vorbirii scenice independent; • orienta în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice; • conlucra în parteneriat eficient în grupul de apartenență; • automanifesta public; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale/ naționale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate în automanifestare publică; • simț și gust estetic; • spirit critic și respect față de cultura națională și universală; • interes pentru valorificarea potențialului de expresie și comunicarea eficientă; • valorificarea formelor de expresie a teatrului.. 		

Clasa a IX-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
1.1. Valorificarea mijloacelor lingvistice și extralingvistice în activitatea scenică 1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare verbală, non-verbală și paraverbală în realizarea sarcinilor scenice. 1.3. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități.	Cultura comunicării scenice Subtextul - viața interioară a cuvintelor. Mijloace extralingvistice la realizarea unei sarcini scenice.	Studii de interpretare a textului în corelație cu subtextul. Exerciții de comunicare verbală în combinație cu cea nonverbală și paraverbală, tehnică mixtă Joc de antrenare a improvizației.
2.1. Identificarea tehnicilor de perfecționare a calităților aparatului fono-respirator.	Respirația Dirijarea actului respirator.	Exerciții de egalitate între inspirație și expirație.

<p>2.2. Aplicarea tehnicilor specifice respirației artistice</p> <p>2.3. Emiterea sunetelor/ cuvintelor/ textelor, utilizând respirația costo-diafragmatică.</p> <p>2.4. Utilizarea a resurselor fono-respiratorii individuale și aplicarea acestora în comunicarea orală.</p>	<p>Susținerea respirației și sprijinul diafragmatic.</p> <p>Mărirea capacității respiratorii.</p> <p>Relația respirație-vorbire-mișcare.</p> <p>Combinăția respirației cu antrenarea vocii.</p>	<p>Training practic de antrenare a respirației costo-diafragmatice.</p> <p>Studii de coordonare a respirației în combinație cu deplasarea scenică.</p> <p>Exerciții sonorizate pentru coordonarea respirației cu emiterea sunetelor/frazelor și mișcărilor efectuate concomitent.</p> <p>Training practic, tehnică mixtă.</p>
<p>3.1. Identificarea tehnicilor specifice pronunțării/ antrenării dicției.</p> <p>3.2. Pronunțarea textului adaptat la context, urmând sarcina scenică</p> <p>3.3. Aplicarea tehnicilor vorbirii - tonalitate-intensitate - viteză în rostirea unui text.</p>	<p>Dicția</p> <p>Rostirea textului adaptat la context.</p> <p>Coordonarea dicției cu mișcarea și sarcina scenică.</p> <p>Combinarea tehnicilor vorbirii scenice : tonalitate + intensitate + viteză în rostirea unui text.</p>	<p>Exerciții de emisie a cuvântului adaptat la context.</p> <p>Exerciții de coordonare a dicției cu mișcarea și sarcina scenică.</p> <p>Studii practice, tehnică mixtă.</p>
<p>4.1. Identificarea tehnicilor de redare a modulațiilor vocii.</p> <p>4.2. Emiterea sunetelor/ pronunțarea textelor în diferite tempouri.</p> <p>4.3. Utilizarea contextuală a tehnicilor vorbirii scenice (respirației cu emisie de sunet/text).</p> <p>4.4. Demonstrarea potențialului individual, a volubilității vocii.</p>	<p>Emisia vocală</p> <p>Modulațiile vocii.</p> <p>Emisia vocală și forța de penetrare a sunetului.</p> <p>Rolul sprijinului respirator în emisia vocală.</p> <p>Emiterea sunetelor/ pronunțarea textelor în diferite tempouri.</p> <p>Volubilitatea.</p>	<p>Exerciții de antrenare a timbrului vocal, tempoului și intensității vocii.</p> <p>Antrenamentul vocii pe diferite tempouri.</p> <p>Exerciții de respirație corectă în emiterea sunetelor/textelor.</p> <p>Studii de utilizare/antrenare a volubilității vocii.</p>
<p>5.1. Identificarea accentului logic în text.</p> <p>5.2. Utilizarea semnelor grafice convenționale în realizarea partiturii textului.</p> <p>5.3. Aplicarea tehnicilor redării stărilor psiho-emoționale utilizând accentul logic potrivit.</p> <p>5.4. Redarea tipurilor de intonație în dependență de starea de spirit și sentiment.</p> <p>5.6. Aplicarea tehnicilor de interpretare a unui text literar/artistic în activitatea scenică.</p>	<p>Logica vorbirii scenice</p> <p>Clasificarea tipurilor de comunicare scenică în dependență de:</p> <p>Redarea sentimentelor.</p> <p>Redarea dispozițiilor.</p> <p>Redarea stărilor fizice caracteristice vârstei.</p> <p>Redarea caracterului și temperamentului.</p>	<p>Exerciții de schimbare și antrenare a accentului logic.</p> <p>Studii de analiză și interpretare logică a textului, reieșind din context.</p> <p>Exerciții de antrenare și redare a stărilor psiho-emoționale prin intermediul acțiunii verbale.</p>

<p>6.1. Rezolvarea sarcinilor de plasare a creației în timp și spațiu adecvat circumstanțelor create.</p> <p>6.2. Utilizarea tehnicilor specifice artei vorbirii în comunicarea scenică eficientă.</p> <p>6.3. Crearea unui rol și dezvoltarea capacității de redare artistică a stărilor psiho-emoționale.</p> <p>6.4. Demonstrarea imaginației și a capacității de creativitate individuală.</p> <p>6.3. Conlucrarea eficientă în grupul de apartenență.</p>	<p>Interpretarea artistică a textului</p> <p>Metode și forme de interpretare a textului.</p> <p>Textul dramatic. Interpretarea pe roluri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza și descifrarea textului. • Stabilirea ideii lucrării. • Determinarea șirului de evenimente. • Stabilirea evenimentului central. • Analiza personajelor. • Precizarea relațiilor dintre personaje. • Determinarea conflictului central. • Acțiunea verbală. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Studii de redare a unui mesaj aplicând tehnica vorbirii, dicția și principiile de comunicare verbală specifice genului dramatic de interpretare.</p> <p>Analiza critică constructivă a operei literare și deducerea tehnicilor oportune comunicării de calitate.</p> <p>Joc de rol : interpretarea artistică a mesajului verbal specific operei literare</p> <p>Crearea unui Jurnal de personaj în baza textului literar.</p> <p>Produse: Colocvii practice, prezentare scenică a unui spectacol, studii teatrale cu interpretarea opere dramatice.</p>
<p>La sfârșitul clasei a IX-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recunoaște și utiliza formele de comunicare verbală și non-verbală și le utilizează în scenă; • utiliza tehnici, exerciții și elemente de expresie artistică; • valorifica și aplica tehnici specifice Artei vorbirii scenice independent; • orienta în spațiul scenic prin aplicarea mijloacelor și procedeele artistice; • determina șirul logic al evenimentelor și expune independent mesajul scenic; • conlucra în parteneriat eficient în grupul de apartenență; • automanifesta public; • valorifica creațiile artistice în contexte educaționale/sociale/culturale/ naționale; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate în automanifestare publică; • simț și gust estetic; • spirit critic și respect față de cultura națională și universală; • interes pentru valorificarea potențialului de expresie și comunicarea eficientă; • valorificarea formelor de expresie a teatrului. 		

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI CICLUL LICEAL

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Profil	Clase	Nr. unități de conținut	Numărul de ore pe săptămână	Numărul de ore anual ¹
Obligatorie	Arte	Artă teatrală	X	6	1	68
			XI	6	1	68
			XII	6	1	66

¹Poate varia în funcție de structura anului școlar și datele calendaristice.

III. COMPETENȚE SPECIFICE DISCIPLINEI CICLUL LICEAL

1. Valorificarea culturii comunicării scenice, manifestând interes și atitudine pozitivă pentru dezvoltarea propriului potențial artistic.
2. Utilizarea tehnicilor vorbirii scenice, demonstrând creativitate și perseverență.
3. Aplicarea improvizației și a creativității individuale, explorând stările psiho-emoționale în actul teatral și social-comunicativ,
4. Perceperea diversității artelor din perspectiva semnificațiilor estetice, sociale și spirituale, manifestând interes pentru educația pe tot parcursul vieții.
5. Comunicarea cu interlocutorul/publicul, demonstrând motivare și flexibilitate în realizarea acțiunii scenice.
6. Automanifestarea publică în scenă și societate, utilizând competențele individuale de comunicare artistică eficientă.

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE Clasa a X-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
1.1. Identificarea a terminologiei specifice artei teatrale și vorbirii scenice. 1.2. Distingerea elementelor comunicării verbale și plasarea lor în spațiul lexical- logic.	Cultura comunicării <ul style="list-style-type: none"> • Claritatea și cadența vorbirii. Cacofonia. • Acțiunea verbală. • Viziunile- ecranizarii launtrice a textului. 	Expunerea, conversația artistică, demonstrația acțiunii verbale. Lucrul în grup, lucrul individual – tehnică mixtă de antrenare a atenției scenice.

<p>1.3. Redarea abilităților de comunicare creative personale prin aprecierea comunicării scenice eficiente.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tracurile în scenă și evitarea lor. • Ținuta scenică. • Atenția și distribuirea ei. Atenția auditivă. 	<p>Exerciții de antrenare a ținutei scenice.</p>
<p>2.1 Identificarea tehnicii de dezvoltare a capacităților respiratorii prin realizarea exercițiilor pe formulă dirijată. 2.2 Utilizarea formelor respirației calitative și cantitative. 2.3 Conștientizarea necesității declanșării respirației costo-diafragmatice și aplicarea tehnicilor de dezvoltare a acesteia.</p>	<p>Comunicarea verbală și Studiul respirației artistice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aparatul fono-respirator și importanța antrenării lui. • Exerciții de respirație calitativă și cantitativă. Respirația dirijată. • Relația respirație – vorbire. • Tipurile de respirație și particularitățile lor. • Respirația artistică. 	<p>Training vocal – respirator de formare a deprinderilor de respirație artistică. Exerciții de egalitate între inspirație și expirație. Training practic de antrenare a respirației costo-diafragmatice. Studii de coordonarea respirației cu deplasarea scenică.</p>
<p>2.1. Valorificarea tehnicii vorbirii scenice și demonstrarea percepției tehnicilor de articulare în viața cotidiană. 2.2. Identificarea și aplicarea normelor ortoepice ale limbii române. 2.3. Respectarea normelor ortoepice de pronunțare a vocalelor și consoanelor. 2.4. Aplicarea în vorbirea cotidiană a limbajului literar.</p>	<p>Dicția ca mijloc de expresie artistică Rostirea literară și rostirea dialectală. Pronunția și articularea. Normele ortoepice ale limbii române. Antrenarea sunetelor în silabe, cuvinte și texte. Frământări de limbă. Neconcordanța între ortografie și ortoepie. Consoana X în vorbirea literară. Carențele articulatorii individuale și remedierea lor.</p>	<p>Studii de analiză critică constructivă. Exerciții avansate de dicție. Studii de remediere a carențelor articulatorii.</p>
<p>3.1. Identificarea registrelor vocii și dimensiunilor ei. 3.2. Realizarea corectă a exercițiilor de pozare a vocii și de lărgire a diapazonului. 3.3. Demonstrarea necesității dezvoltării ambitusului.</p>	<p>Emisia vocală Impostația sunetului. Dimensiunile vocii- tonalitate, timbru și intensitate. Rolul sprijinului respirator în emisia vocală. Antrenament pe diferite tempouri.</p>	<p>Exerciții pentru lărgirea diapazonului. Exerciții de coordonare a auzului și vocii. Studii de citire a textelor pe diferite tempouri.</p>
<p>4.1. Identificarea regulilor citirii logice și redarea corectă a mesajului textului. 4.2. Aplicarea melodicității tonului la semnele de punctuație.</p>	<p>Logica vorbirii scenice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funcția logică și artistică a vorbirii. 	<p>Exerciții de aplicații practice în vederea poziționării accentului logic al textului. Studii de analiză și abordarea corectă a textului.</p>

<p>4.3. Respectarea pauzelor logice, psihologice, luft-pauze în textele studiate.</p> <p>5.4. Aplicarea logicii în redarea mesajului emoțional și ideatic în texte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Regulile citirii logice. Melodicitatea tonului la semnele de punctuație. Accentul logic sau culmea dinamică. • Pauze logice, psihologice, luft- pauză. • Negația, contrapunerea și regulile intonaționale. • Regula comunicării noului în textele artistice. Enumerarea și desenul ei intonațional. 	<p>Exerciții de aplicare a accentului logic.</p> <p>Studii de aplicare a regulilor comunicării scenice prin tehnici ale vocii, dicției, intonației.</p>
<p>6.1. Identificarea mijloacelor de expresivitate verbală și redarea imaginii artistice, a mesajului ideatic al operei literare.</p> <p>6.2. Demonstrarea abilităților de ecranizare interioară a textului.</p> <p>6.3. Respectarea pauzelor logice, psihologice, luft-pauze în textele studiate.</p> <p>6.4. Redarea conținutului textului prin utilizarea logicii vorbirii scenice.</p> <p>6.5. Manifestarea capacității imaginative. Automanifestarea publică</p>	<p>Expresia artistică a cuvântului</p> <p>Fabula. Textul în versuri lirice. Narațiunea.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea materialului literar. Autorul și opera. • Logica și succesiunea evenimentelor. Delimitarea subiectelor compoziționale. Determinarea evenimentului central. • Stabilirea stărilor interioare ale personajelor. • Partitura logică a textului. • Formularea temei și a scopului. • Crearea ecranizării interioare a textului. • Acțiunea verbală. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Expunerea, conversația artistică.</p> <p>Joc de rol: aplicarea tehnicilor specific ale interpretării genurilor literare.</p> <p>Brainstormingul.</p> <p>Lucrul în grup, lucrul individual – tehnică mixtă de redare a acțiunii verbale.</p> <p>Produce: Colocviu practice, prezentare scenică a studiilor teatrale, a unui spectacol cu utilizarea expresiei artistice a textului tip narațiune, vabulă, vers liric.</p>
<p>La sfârșitul clasei a X-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifica terminologia specifică artei teatrale și vorbirii scenice; • cunoaște structura aparatului fono-respirator și metodele de antrenare; • identifica mijloacele de expresivitate verbală în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al operei literare; • aplica regulile citirii logice în lucrul asupra textelor literare; • aplica cunoștințele practice în lucrul asupra textelor literare; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și ingeniozitate în automanifestarea publică; 		

- implicarea în ateliere și masster class;
- simț, gust și creare de produs estetic;
- interes pentru valorificarea potențialului artistic național și universal.

Clasa a XI-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1. Identificarea elementelor culturii comunicării scenice, manifestând interes și atitudine pozitivă pentru dezvoltarea propriului potențial artistic</p> <p>1.2. Aplicarea tehnicilor de comunicare scenică eficientă.</p> <p>1.3. Rezolvarea sarcinilor de plasare a creației în timp și spațiu adecvat circumstanțelor create.</p> <p>1.4. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități.</p>	<p>Cultura comunicării scenice</p> <p>Poziția interpretului în spațiul scenic (avanscenă, prim-plan, plan II, fondal).</p> <p>Distanțele în comunicarea scenică.</p> <p>Limbajul non-verbal de aprobare și dezaprobare.</p> <p>Ținuta scenică și rolul ei în comunicarea verbală orală.</p>	<p>Training practic - antrenarea comunicării non-verbale și a ținutei scenice în timpul interpretării unei secvențe artistice.</p> <p>Exerciții de antrenare și motivare a culturii comunicării scenice.</p> <p>Studii de vorbire scenică cu schimb de planuri și distanță față de partener.</p>
<p>2.1. Aplicarea tehnicilor declanșării respirației costo-diafragmatice.</p> <p>2.2. Identificarea și demonstrarea tipurilor de respirație și particularitățile lor.</p> <p>2.3. Realizarea exercițiilor pe formulă fiziologică.</p> <p>2.4. Argumentarea necesității respirației costal-diafragmatice.</p>	<p>Studiul respirației artistice</p> <p>Dezvoltarea aparatului vocal și formarea „pilonului sonor”.</p> <p>Tehnica respirației „paradoxe” elaborată de A.Strelnicova.</p> <p>Respirație și rostirea cuvintelor „în spate”.</p> <p>Combinăția respirației cu antrenarea vocii.</p>	<p>Training vocal-respirator.</p> <p>Exerciții de respirație „paradoxală” .</p> <p>Exerciții de egalitate între inspirație și expirație.</p> <p>Training practic de antrenare a respirației costo-diafragmatice.</p> <p>Studii de coordonarea respirației cu vorbirea scenică.</p>
<p>3.1. Identificarea normelor ortoepice ale limbii române.</p> <p>3.2. Aplicarea normelor de pronunțare a vocalelor și consoanelor în evoluarea scenică.</p> <p>3.3. Utilizarea activă a limbajului literar în vorbirea cotidiană.</p>	<p>Dicțiunea și expresivitatea vorbirii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cizelarea dicțiunii prin exerciții. Fixarea și perfecționarea deprinderilor de pronunție, respirație, emisie, ortoepie. • Exerciții de coordonare a dicțiunii cu mișcare și sarcina scenică. 	<p>Exersarea frământărilor de limbă cu un grad sporit de dificultate.</p> <p>Exerciții de coordonare a dicțiunii cu mișcare și sarcina scenică.</p> <p>Exercițiile de dicție în diverse tempouri.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Stăpânirea și schimbarea tempo-ritmului. Exercițiile de dicție în diverse tempouri. • Antrenamente pentru asimilarea prin adăugare sau prin prelungire. • Exerciții de dicțiune cu un sporit efort fizic. 	Exerciții de dicțiune cu un sporit efort fizic.
<p>4.1. Recunoașterea tehnicilor de dominare a registrelor vocii și dimensiunilor acesteia.</p> <p>4.2. Realizarea sarcinii de pozare a vocii și de lărgire a diapazonului vocal.</p> <p>4.3. Motivarea necesității dezvoltării ambitusului.</p> <p>4.4. Aplicarea tehnicilor emisiei vocale adecvat situației.</p>	<p>Emisia vocală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sănătatea aparatului de vorbire. • Fortificarea centrului vocii. • Volubilitatea. • Stăpânirea și schimbarea tempo-ritmului. • Exercițiile de coordonare a dicției și vocii în diverse tempouri. • Stabilirea centrului vocii vorbite. • Registrele vocii. • Întinderea vocii. Proiecția sunetului. 	<p>Training vocal – respirator.</p> <p>Aplicații practice de îmbinare a tuturor compartimentelor: respirație, voce, dicțiune, logică și variații de registre vocale.</p> <p>Studii practice de combinare a tehnicilor de emisie vocală, tehnică mixtă.</p>
<p>6.1. Demonstrarea imaginației și a capacității de creativitate individuale.</p> <p>6.2. Aplicarea gândirii critice constructive în comunicarea scenică în baza unui text rimat.</p> <p>6.3. Analiza interpretării operelor literare.</p> <p>6.4. Receptarea și promovarea valorilor literare naționale și universale.</p> <p>6.5. Automanifestarea publică în scenă și societate, exprimând dorința de a utiliza informațiile achiziționate în situații reale de comunicare.</p>	<p>Expresia artistică a cuvântului</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Versurile</i>. Principii de organizare a vorbirii în versuri. Sisteme de versificare .Versul alb. Piciorul metric. Unități metrice binare și ternare.Valoarea pauzei, susținerea ritmului în versuri. Muncă practică la lectura și învățarea versurilor. • <i>Textul publicistic</i>. Selectarea textelor. Studiarea creației autorului. • Analiza logică a textului. Realizarea partituri. Formularea temei și scopului interpretului. • Acțiunea prin cuvânt. Elaborarea schemei comunicării scenice a unui text descriptiv. <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Expunerea. Conversația. Demonstrația. Exercițiul. Brainstormingul. Lucrul în grup. Lucrul individual.</p> <p>Produce: Colocvii practice, prezentare scenică a studii teatrale, a unui spectacol ce respect genurile literare: text publicistic, text în versuri, text descriptive.</p>

<p>La sfârșitul clasei a XI-a, elevul poate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifica metodele de lucru asupra textelor în proză; • crea viziuni, ecranizări interioare a textului și transmiterea lor ascultătorilor; • identifica logica desfășurării evenimentelor; • realiza de sine stătător partituri logice ale textului ; • evolua în activitățile artistice școlare, culturale, sociale ; <p>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și ingeniozitate în automanifestarea publică; • implicarea în ateliere și masster class; • simț, gust și creare de produs estetic; • interes pentru valorificarea potențialului artistic național și universal. 		

Clasa a XII-a

Unități de competențe	Unități de conținut	Activități și produse de învățare recomandate
<p>1.1. Identificarea elementelor culturii comunicării scenice, manifestând interes și atitudine pozitivă pentru dezvoltarea propriului potențial artistic</p> <p>1.2. Stabilirea tehnicilor de comunicare eficientă.</p> <p>1.3. Aplicarea aptitudinilor de conlucrare prin activitatea de cooperare scenică.</p> <p>1.4. Manifestarea deschiderii pentru cultura comunicării scenice în cadrul diverselor activități</p>	<p>Cultura comunicării scenice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comunicarea cu publicul spectator. • Parteneriatul scenic. • Partenerul real și imaginar. • Comunicarea directă și indirectă cu publicul spectator. 	<p>Studii de interpretare a textului în corelație cu atmosfera creată, centrată pe publicul spectator.</p> <p>Exerciții de comunicare scenică alături de partener, în grupul de apartenență.</p>
<p>2.1. Recunoașterea noțiunilor de respirație calitativă și cantitativă.</p> <p>2.2. Aplicarea tehnicii de respirație artistică prin realizarea exercițiilor pe formulă dirijată.</p> <p>2.3. Aplicarea tehnicilor declanșării respirației costo-diafragmatice și aplică tehnici de dezvoltare a acesteia.</p>	<p>Studiul respirației artistice</p> <p>Respirație sonorizată cu efort fizic.</p> <p>Respirație în diferite tempouri.</p> <p>Sonorizarea exercițiilor de respirație.</p> <p>Combi-nația respirației cu antrenarea vocii.</p> <p>Respirația costal-diafragmatică și volumul respirator.</p>	<p>Exerciții de respirație sonorizate cu efort fizic.</p> <p>Exerciții de respirație în diferite tempouri.</p> <p>Sonorizarea exercițiilor de respirație.</p> <p>Training vocal – respirator.</p>

<p>3.1. Utilizarea terminologiei specifice artei teatrale și vorbirii scenice, aplicând tehnici de redare a dicției corecte.</p> <p>3.2. Aplicare tehnicilor limbajului corect și a articulației definitive.</p> <p>3.3. Demonstrarea mobilității aparatului de vorbire în procesul de remediere a carențelor de dicție.</p>	<p>Dictia și expresivitatea vorbirii</p> <p>Perfecționarea motricității aparatului de vorbire. Antrenarea aperturii.</p> <p>Exerciții de antrenament pentru sunetul final în cuvânt.</p> <p>Vorbirea ritmată.</p> <p>Cizelarea dicțiunii prin exerciții.</p> <p>Caractere de vorbire.</p> <p>Raportul reciproc dintre vorbire și acțiunile fizice.</p> <p>Fixarea și perfecționarea deprinderilor de pronunție, respirație, emisie, ortoepie.</p>	<p>Exersarea metodelor de perfecționare a motricității aparatului fonor-respirator.</p> <p>Exerciții de formare a aperturii și de antrenare a comisurilor.</p>
<p>4.1. Relatarea noțiunii <i>impostafția sunetului</i>.</p> <p>4.2. Realizarea corectă a exercițiilor de pozare a vocii și lărgire a diapazonului.</p> <p>4.3. demonstrarea tehnicilor ambitusului.</p>	<p>Emisia vocală</p> <p>Fortificarea centrului vocii.</p> <p>Ambitusul vocal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volubilitatea. Vocea-mijloc de realizare scenică. • Exerciții de pozare și fortificare a vocii. • Variații de intensitate și de tempou. Variații de registre. • Râsul scenic. 	<p>Studii practice de îmbinare a tuturor compartimentelor: respirație, voce, dicțiune, logică și variații de registre vocale.</p> <p>Exerciții de pozare și fortificare a vocii.</p> <p>Training vocal – respirator.</p> <p>Studii de demonstrare a emisiei vocale corecte în diverse de intensitate și tempo-ritm.</p>
<p>5.1. Demonstrarea imaginației și a capacității de creativitate individuală.</p> <p>5.2. Deminstrarea gândirii critice constructive.</p> <p>5.3. Identificarea mijloacelor de expresivitate verbală și redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al operei literare.</p> <p>5.4. Identificarea succesivității și logicii desfășurării evenimentelor.</p> <p>5.5. Crearea propriei viziuni și transmiterea mesajului ascultătorilor.</p> <p>5.6. Integrarea în activități artistice școlare, culturale, sociale.</p>	<p>Expresia artistică a cuvântului</p> <p><i>Monologul</i>. Tipurile de monolog.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Selectarea textelor. • Date generale despre creația autorului. • Studiarea operei. • Biografia personajului. • Analiza logică a textului. • Frazarea. • Realizarea partiturii textului. • Viziunile. Crearea ecranizării interioare a textului. • Acțiunea prin cuvânt. <p><i>Lectura artistică</i>.</p>	<p>Expunerea, conversația artistică, analiza textului literar.</p> <p>Exerciții de interpretare logică a textului.</p> <p>Lucrul în grup, lucrul individual – tehnică mixtă de interpretare a textului literar.</p> <p>Studii de redare/interpretare a acțiunii verbale.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Selectarea materialului literar la alegerea elevilor. • Analiza logica a textului. • Realizarea partiturii textului. • Determinarea șirului de evenimente. Formularea mesajului propriu. • Crearea ecranizării lăuntrice a textului. • Acțiunea verbală. 	
<p>6.1. Cunoașterea metodelor de lucru asupra textelor în proză și versuri.</p> <p>6.2. Realizarea de sinestător a partiturii textului.</p> <p>6.3. Realizarea autocontrolului limbajului verbal, non-verbal și paraverbal în evoluarea scenică.</p> <p>6.4. Demonstrarea dexterității interpretative.</p>	<p>Spectacolul teatral. Studii de creare a rolului scenic prin intermediul culturii comunicării scenice.</p> <p>Lucrul de perfecționare a vorbirii în spectacolul de diplomă.</p> <p>Analiza logică a textului rolului.</p> <p>Caracterul verbal al personajului.</p> <p>Prezentarea publică a materiei studiate, încadrarea în tipaje de interpretare creativă a textelor literare prin procedeele culturii comunicării verbale (orale).</p>	<p>Studii de creare a partieturii textuale în baza operei dramatice.</p> <p>Aplicarea tehnicilor de comunicare scenică.</p> <p>Produce: prezentarea spectacolului de bacalaureat prin utilizarea tehnicilor și mijloacelor oportune demonstrării culturii comunicării scenice.</p>
<p><i>La sfârșitul clasei a XII-a, elevul poate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • opta motivat pentru anumite valori literare; • identifica mijloace de expresie artistică pentru redarea mesajului ideatic al operei literare; • aplica mijloace de expresivitate verbală în redarea imaginii artistice a operei literare; • relaționa cu publicul prin diverse tipuri de comunicare; • cunoaște metode de lucru asupra textelor în proză și versuri; • cunoaște și explică noțiunea, implementează în practică acțiunea verbală; <p><i>manifestând ca atitudini și valori specifice predominante:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • creativitate și ingeniozitate în automanifestarea publică; • implicarea activă și conștientă în ateliere și masster class; • simț, gust și creare de produs estetic; • interes pentru valorificarea potențialului artistic național și universal. 		

V. REPERE METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Disciplina Arta vorbirii scenice posedă un pronunțat caracter aplicativ și presupune accentuarea gândirii creative și acționale în formarea personalității elevului. Prezentul Curriculum adoptă o abordare practică de „învățare prin acțiune” și este centrat pe elev. Disciplina Arta vorbirii scenice presupune aplicarea în cadrul procesului de predare-învățare a metodelor și tehnicilor care stimulează implicarea activă a elevului în procesul educațional și asumarea responsabilității pentru propria formare (autoevaluare).

Principiile de bază care au stat la elaborarea concepției curriculare la disciplina Arta vorbirii scenice:

- principiul universalității și complexității în vederea formării temeliei culturii generale a personalității, acționând în complex asupra dezvoltării intelectuale, morale și spirituale;
- principiul predării Artei vorbirii scenice ca fenomen artistico-educativ ce integrează funcțiile estetice și educative ale artei și propune desfășurarea procesului instructiv în baza recunoașterii valorilor perene ale culturii universale și naționale;
- principiul integrității activităților practice și percepției artistice, ce exprimă caracterul complex al procesului de creare și receptare a operei artistice de către elevi;
- principiul aplicabilității cunoștințelor și capacităților în practica artistică și viața cotidiană, ce fundamentează aspectul funcțional-aplicativ;
- principiul unității dintre autoexprimarea personalității și dezvoltarea creativității personale, ceea ce constituie temelia individualizării procesului educațional în cadrul căruia copilului i se oferă posibilități de exprimare liberă a propriilor viziuni și sentimente și condiționează respectarea particularităților creației individuale;
- principiul flexibilității și racordarea condițiilor pedagogice la cerințele artei, propune integrarea actului de creație în procesul educațional;
- principiul etnocultural, intercultural și multicultural, ce facilitează integrarea elevului în societate, perceperea și acceptarea diferitelor culturi, opinii și feluri de a fi.

Prezentul Curriculum propune profesorilor din clasele cu profil teatral recomandări la conținuturi și competențe în procesul de elaborare a proiectelor didactice de lungă și scurtă durată. Structurarea unităților de învățare, a competențelor specific și asocierea acestora va rămâne la discreția cadrului didactic, astfel încât să înglobeze finalitățile educaționale propuse inițial.

Profesorii vor planifica ore teoretice și practice, de sinteză și evaluare, în funcție de necesitățile procesului educativ al profilului teatral.

Momentul-cheie în activitatea cadrului didactic va rămâne stabilirea coerenței între Competențele specifice - Conținuturi - Activități de învățare - Resurse - Evaluare, prin utilizarea cadrului Evocare - Realizarea sensului - Reflecție - Extindere sau a cadrului Familiarizare - Structurare - Aplicare.

Formarea competențelor specifice disciplinei Arta vorbirii scenice presupune respectarea unor exigențe ale învățământului centrat pe elev. În vederea realizării acestui deziderat se vor pune în acțiune metodele interactive, preponderent practice, se vor realiza diverse activități pentru exersarea și dezvoltarea competențelor creative și comunicative în procesul de culturalizare a propriei persoane, reieșind din tehnicile specifice Artelor.

Se va activa în grupuri mici și individual, aplicând metode interactive: Exercițiul, Trainingul, Metoda predării/învățării reciproce, Jocul de rol, Dramatizarea, Brainstormingul, Interogarea multiprocesuală, Secvențe contradictorii, Învățarea prin descoperire, Metoda schimbării perechii, Pânza de păianjen, Brainstormingul, metoda Pălăriilor gânditoare, Masa rotundă, Interviuul de grup, Conversația dialogată și Conversația dirijată, Studiul de caz și analiza S.W.O.T., Metoda studiului de caz, Linia valorii, Controversa creativă, Portofoliul individual etc.

Pe lângă tehnicile didactice general acceptate, sunt binevenite metodele și tehnicile, aplicate în școlile de teatru: exerciții de autocunoaștere, Jocuri de cunoaștere, Jocuri de încredere, Jocuri de concentrare, Jocuri de memorare, Jocuri teatrale de memorare prin imagini, Povestea în cerc, Jocuri de improvizație, Jocuri de comunicare nonverbală, Joc de adaptare la situații propuse, Exerciții de antrenare a redării stărilor psiho-emoționale, concentrate pe tehnicile specifice *studiul teatral* și *demonstrarea practică* (prezentarea spectacolelor).

Fiind un ansamblu de capacități, cunoștințe și abilități competența artistică, antrenată în cadrul disciplinei Arta vorbirii scenice poate fi realizată doar prin dezvoltarea integrală a aspectelor sale dominante:

- aspectul cognitiv, care vizează utilizarea teoriilor și noțiunilor de Arta vorbirii scenice;
- aspectul funcțional, care reprezintă capacitățile persoanei de a activa într-un anumit domeniu profesional, educațional, social;
- aspectul estetic ce vizează conștientizarea valorilor Artelor și a Frumosului;
- aspectul etic, care vizează valorile personale și sociale.

Conținuturile recomandate de curriculum, asigură competențele-cheie/transversale și transdisciplinare, orientează activitatea profesorului pe câteva domenii:

- specia și genul literar pe care le ilustrează opera dramatică;
- curentul literar-artistic în care se încadrează opera dramatică;
- tema operei/universul tematic al operelor dramatice explorate în cadrul unui modul tematic;
- aspectele edificiului și scenei teatrale;
- formarea unei atitudini critice constructive asupra Artei teatrale în general.

Sugestiile metodologice sunt modalități puse în aplicare în relațiile interpersonale pentru a realiza o cooperare eficientă între componentele curriculare: obiective, unități de conținuturi, modalități de realizare a educației artistice.

Un rol important în formarea competențelor integratoare autentice îl are participarea elevului în viața culturală a unității de învățământ și a colectivității, participarea la concursuri și la evenimente social-culturale, ce contribuie la formarea unei personalități artistice, creative.

Competențele la disciplina Arta vorbirii scenice sunt etape ale formării competențelor transversale și sunt formate/dezvoltate treptat pe parcursul întregului demers didactic.

Așa dar, pentru orele de studii la disciplina Arta vorbirii scenice se vor realiza toate etapele de predare-educare ale procesului formativ-educativ:

- Proiectarea de lungă durată.
- Proiectele de lecție/activitate, elaborate pe Unități de conținut, dar și pentru o oră individuală, la necesitate.
- Planul de montare a spectacolelor, structurat pe repetiții, în cadrul montărilor de spectacole/studiilor practice.
- Evoluarea publică (prezentarea spectacolelor/studiilor, automanifestarea).
- Evaluarea competențelor individuale oral, scris, practic (colocvii practice).

Strategii de evaluare

Componenta organică a procesului de învățare o constituie etapa evaluării, care reprezintă o cunoaștere și recunoaștere a rezultatelor de achiziționare și de formare a competențelor. Evaluarea rezultatelor școlare la disciplina Arta vorbirii scenice este o componentă funcțională și se va axa pe măsurarea/aprecierea competențelor elevilor. Astfel, procesul de evaluare pornește de la definirea clară a competențelor și de la capacitatea de rezolvare a sarcinilor/

problemelor înaintate într-un context propus. Competențele vizate se referă la capacitatea elevului de a pune în practică creativitatea, inovația, asumarea riscurilor, precum și capacitatea de a valorifica aptitudinile scenice în scopul atingerii obiectivelor personale și profesionale. Prin urmare, pentru evaluarea competențelor este necesară o identificare a cunoștințelor acumulate, a deprinderilor și aptitudinilor căpătate, a comportamentelor, a atitudinilor și abilităților dezvoltate. În linii generale, elevii vor fi evaluați tradițional, conform Metodologiei de evaluare a rezultatelor învățării stipulate, prin note la ciclul gimnazial și liceal și prin descriptorii (ECD) la ciclul primar. Competențele specifice evaluate parvin din abilitățile ce urmează a fi evaluate la disciplina Arta vorbirii scenice:

- Competențe cognitive - însușirea expresiei artistice a cuvântului prin valorificarea textelor din literatura națională și universală (fabule, proză, versuri).
- Competențe de comunicare orală - posedarea tehnicii vorbirii de o calitate înaltă, la nivel de Artă a vorbirii.
- Competențe metacognitive (mixte) - aplicarea comunicării eficiente și a acțiunii verbale prin intermediul limbajului verbal, paraverbal și non-verbal.

Astfel, evaluarea în cadrul disciplinelor de profil trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă și formativă. Pentru o evaluare eficientă a rezultatelor/ performanțelor școlare în cadrul cursurilor, este necesar să se pună accent pe aprecierea proceselor de învățare, a competențelor achiziționate, a progresului realizat, a produselor activității elevilor, deoarece evaluarea competențelor are drept scop aprecierea a ceea ce a aplicat elevul și nu doar ceea ce a învățat.

La finalul fiecărei unități de învățare cadrul didactic va proiecta obligatoriu o activitate de recapitulare/evaluare, care are un rol deosebit în dezvoltarea capacității de formare a competențelor propuse. În formularea sarcinilor se va indica, concis și clar, ce trebuie făcut, se va stipula limita în timp și, uneori, în volum, precum și alte condiții necesare de realizare a lucrărilor artistice.

În cadrul probelor de evaluare, ponderea cea mai mare va fi acordată aspectelor practice (comunicarea orală) care vor răspunde scopului de ansamblu al unității de învățare, în vederea formării și dezvoltării competențelor specifice necesare disciplinei. Scopul primordial al evaluării rezultatelor elevilor în cadrul disciplinei Arta vorbirii scenice este nu „cât de multe știu” la disciplina dată, ci „cât de bine pot să aplice” elevii ceea ce știu și „ceea ce sunt capabili să facă” în practică. Aceste considerente vor face ca în evaluarea finală ponderea aplicațiilor practice să tindă spre cota maximal posibilă. Evaluarea finală se va realiza prin elaborarea și prezentarea programelor artistice, care vor fi evaluate în baza unor criterii și indicatori stabiliți anterior de către cadrul didactic, astfel încât aceștia să corespundă cerințelor: măsurabile, echitabile și racordate la posedarea de experiență și competență.

Una dintre formele de evaluare complexă, reieșind din specificul transdisciplinar și interferința va fi axat pe Baremul de apreciere a competențelor artistice ale elevilor, realizat în cadrul colocviilor/prezentărilor practice.

Pentru evaluarea elevilor în cadrul prezentărilor practice (evaluare sumativă) se va ține cont de următorii indicatori și criterii:

- Claritatea și calitatea vorbirii scenice (dicția și articularea);
- Normele ortoepice și cultura comunicării;
- Cunoașterea textului și nivelul de interpretare artistică;
- Logica vorbirii scenice;
- Acțiunea verbală;
- Ținuta scenică și măiestria interpretativă.

Clasele ciclului primar vor fi apreciate prin descriptori după Metodologia ECD, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1468 din 13.11.2019.

Clasele ciclului gimnazial și liceal vor fi apreciate cu note de la 1 la 10, conform Regulamentului privind evaluarea și notarea rezultatelor învățării, promovarea și absolvirea în învățământul primar și secundar, aprobat prin ordinul MECC nr.70 din 30.01.2020.

Așadar, cadrul didactic va selecta forma optimă de evaluare reieșind din specificul disciplinei, treapta de școlarizare și etapa de învățare/formare selectiv, la necesitate. Evaluarea *Produsului școlar* se referă la manifestarea publică a elevului, prezentările practice și vizează atât calitatea produsului (studiilor scenice, spectacolelor), cât și calitatea activității elevului în procesul creării acestui produs. Paralel cu formele tradiționale de evaluare se vor utiliza și metode/tehnici alternative, cum ar fi: proiectul, portofoliul, jurnalul de personaj, investigația, crearea de reclamă/publicitate, la discreția profesorului.

Studiile teatrale exersate la lecțiile de *Arta vorbirii scenice* vor fi integrate în spectacolele anuale, drept evaluare sumativă, colocviu practic.

Tipurile de evaluare recomandate:

- Evaluare inițială;
- Evaluare curentă;
- Evaluare formativă;
- Evaluare sumativă – colocviu practic.

Temele pentru acasă se vor racorda cerințelor *Instrucțiunii metodice privind Managementului temelor pentru acasă aprobată prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1249 din 22.08.2018* și se vor organiza sub formă:

- orală (exersare/repetare individuală, reproducere, memorarea textelor, mesajelor);
- lectură și analiză critică constructivă;
- scrisă – (exerciții de analiză, descriere, deducere, recunoașterea, trasarea semnelor grafice convenționale, compunere a propriilor idei/produse);
- investigația și interviul jurnalistic;
- vizite la teatru;
- proiecte digitale (foto, video).

VI. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

Cadrul legal și normativ

1. Codul Educației al Republicii Moldova, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art.401, intrat în vigoare din 01.07.16
2. Cadrul de referință al curriculumului național, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 432 din 29 mai 2017.
3. Concepția educației în Republica Moldova, 2000.
4. Curriculum la disciplina Arta vorbirii: Chișinău, ME, 2016.
5. Curriculum pentru învățământul primar, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018.
6. Curriculum național Limba și literatura română aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 906 din 17.07, 2019 (ediția 2020).
7. Curriculum național Geografia, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 906 din 17.07, 2019 (ediția 2020).
8. Curriculum național Istoria Românilor și Universală, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 906 din 17.07, 2019 (ediția 2020).
9. Curriculum național Educație muzicală, aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 906 din 17.07, 2019 (ediția 2020).
10. Metodologia de evaluare criterială prin descriptori la disciplinele Educație muzicală, Educație plastică, Educație tehnologică și Educație fizică, clasa a V-a, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1324 din 08 septembrie 2018.
11. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”, publicată: 21.11.2014 în Monitorul Oficial nr. 345-351; art. nr. 1014.
12. Standarde de eficiență a învățării, Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2012.
13. Strategia Moldova Digitală 2020, publicată: 08.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 252-257, art. nr. 963.
14. Strategia Națională Educație pentru toți, publicată: 15.04.2003 în Monitorul Oficial nr. 070, art. nr. 441. Studii/rapoarte.
15. Legea Republicii Moldova cu privire la Drepturile Copilului, nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994.

Literatură în domeniul Artă teatrală (Arta vorbirii scenice)

1. Covătaru, V., *Cuvinte despre cuvânt*, Casa de editură Mureș, 1996.
2. Covătaru, V., *Studii teatrale*, Cluj, 2003.
3. Dorogan, M., *Curs de elocință*, Chișinău, ARC, 1995.
4. Harghel, A., *Citirea expresivă*, Chișinău, editura Lumina, 1983.
5. Mereuță (Grigoriev), V., *Arta vorbirii scenice*, Chișinău, 2017.
6. Mereuță (Grigoriev), V., *Vorbirea expresivă*, Chișinău, 1997.
7. Mereuță (Grigoriev), V., *Logica vorbirii scenice*, Chișinău, 2005.
8. Mereuță (Grigoriev), V., *Monologul*, Chișinău, 2005.
9. Mereuță (Grigoriev), V., *Recitarea*, Chișinău, 2006.

10. Rusu, Gr., *Arta vorbirii*, Chișinău, 1998.
11. Panfilov L. *Arta vorbirii, partea I*, Editura DesiCom, Chișinău, 2003.
12. Panfilov L. *Arta vorbirii. Respirația.Dicția*. Editura Art Poligraf, Chișinău, 2017.
13. Panfilov L. *Logica vorbirii scenice*, Editura Art Poligraf, Chișinău, 2019.
14. Sfirlea, L., *Pronunția românească-stil scenic*, București, 1970.
15. Stan Sandina *Arta vorbirii scenice*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
16. Steiner, R., *Modelarea vorbirii și arta dramatică*, Cluj-Napoca, editura Triade, 1999.
17. Tudose, S., *Despre*, Iași, 2002.

ARTICOLE

1. Galac L., Unele aspecte privind corectarea defectelor de vorbire// Conferința de totalizare a muncii de cercetare științifică, interpretativ-creatoare și metodice a corpului didactic al Institutului moldovenesc de arte, Chișinău, 1989.
2. Galac L., Opera eminesciană în procesul de studiere a disciplinei “Arta vorbirii”//Simpozionul științific „Mihai Eminescu- cuget național,, Chișinău , 2000.
3. Galac L., Metoda narativă de interpretare și acțiunea verbală// Seminarul metodologic „Probleme de educație și de instruire în învățământul artistic superior “USAM, Chișinău, 2001.
4. Galac L., Dezvoltarea abilităților de comunicare prin exercițiul și jocul teatral în cadrul orelor de Arta vorbirii.// Studiul Artelor și Culturologie: istorie, teorie, practică. Chișinău, nr. 2(31) 2017

Literatură în domeniul didactic (psiho-pedagogic)

1. Achiri I., Bolboceanu A. *Evaluarea standardelor educaționale*. Chișinău: Print-Caro, 2009;
2. Tomița A., FORMAREA PROFESORILOR PENTRU IMPLEMENTAREA CURRICULUMULUI MODERNIZAT DIN LICEU. LITERATURA UNIVERSALĂ. Suport de curs. <http://prodidactica.md/files/2%20Lit%20universala%20Final.pdf>;
3. Cerghit I., Neașcu I. *Prelegeri pedagogice*. Iași: Editura Polirom, 2001;
4. Chiș V., *Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe*. Cluj, 2005;
5. Chiș V., *Provocările pedagogiei contemporane*, Cluj-Napoca: Editura PUC., 2001;
6. Crețu, C., *Curriculum diferențiat și personalizat*, editura Polirom, Iași, 1998;
7. Cristea, M., *Sisemul educațional și personalitatea. Dimensiunea Esteică* Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994;
8. Cristea, S. *Dicționar de pedagogie*; Editura Litera Internațional, Chișinău-București, 2000;
9. Cucuș C. *Pedagogie generală*, Iași: Editura Polirom, 2000;
10. Guțu V., Achiri I. *Evaluarea curriculumului școlar. Ghid metodologic*. Chișinău, 2009.
11. Jinga, I., Istrate, E. (coord.), *Manual de Pedagogie*, București, All, 2001;
12. Nicola I. *Tratat de pedagogie școlară*. București: Editura Aramis, 2000.
13. Stoica A. *Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică*. București: Editura Humanitas. Educațional, 2003;
14. Vianu, Tudor, *Estetica*, Editura Orizonturi, București 2017.